Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
w Kępnie

Ocena stanu sanitarnego i sytuacja epidemiologiczna powiatu kępińskiego w roku 2020

Kępno, 2021r.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP..... 3

II.EPIDEMIOLOGIA…….. 5

III. HIGIENA KOMUNALNA. 14

IV. HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO..... 18

V. HIGIENA PRACY. 32

VI. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY..... 41

VII. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA. 50

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY 54

IX. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI KONTROLNO – REPRESYJNEJ ORAZ ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO POWIATOWEJ STACJI SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ W KĘPNIE. 56

X. WNIOSKI KOŃCOWE..... 60

I. WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kępnie zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z 14 marca 1985 roku (tj .Dz.U.z 2021r.poz.195) realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania i wychowania, higieny wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, warunkami higieniczno-sanitarnymi jakie powinien spełnić personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Sprawowanie nadzoru w wyżej wymienionym zakresie jest podejmowane w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

W ramach identyfikowania różnorodnych zagrożeń zdrowotnych dla społeczności lokalnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kępnie jest włączony do funkcjonujących centralnych systemów monitorowania sytuacji epidemiologicznej w skali krajowej i unijnej, które są realizowane poprzez prowadzenie:

- monitoringu jakości wody do spożycia,
- monitoringu jakości wody w kąpieliskach, miejscach wykorzystywanych do kąpieli i w pływalniach,
- systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – RASFF,
- systemu monitorowania i ostrzegania o dopalaczach – SMIOD,
- systemu rejestracji chorób zawodowych,
- elektronicznego rejestru chorób zakaźnych/zakażeń,
- Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek – ESNDS (e-szczepionka),
- Systemu Monitorowania Zagrożeń(SMZ),
- Systemu Rejestracji Wywiadów Epidemiologicznych – SRWE,
- Rejestru Ognisk Epidemicznych – ROE,
- systemu SEPIS.

W działalności laboratoryjnej doskonalono wdrożone systemy zarządzania jakością zgodnie z normami PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 i w działalności kontrolnej zgodnie

z normą PN – EN ISO/IEN 17020:2012, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników badań i kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze zdrowia ludzkiego.

Laboratorium w PSSE w Kępnie posiada certyfikat akredytacji PCA Nr AB 579 wydany 17.02.2005r. W dniach 02-03.11.2020r. przeprowadzono audyt z nadzoru przez Polskie Centrum Akredytacji z Warszawy. Pozytywna ocena audytu oraz badania między laboratoryjne potwierdzają wysokie kompetencje laboratorium.

Istotnym elementem naszej działalności jest prowadzona przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej edukacja zdrowotna społeczeństwa, począwszy od przedszkolaków po seniorów. Społeczeństwo aktywnie dbające o swoje zdrowie może prowadzić długie życie wolne od chorób i związanych z nimi ograniczeń.

W przedkładanym stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej powiatu kępińskiego za 2020 rok, ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez Powiatową Stacje Sanitarno – Epidemiologiczną w Kępnie, wskazując jednocześnie kierunki dalszych skutecznych działań w celu utrzymania na dotychczasowym, dobrym poziomie stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie kępińskim.

„Ocena stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej powiatu kępińskiego w roku 2020” dostępna jest na stronie internetowej PSSE w Kępnie (https://www.gov.pl/web/psse-kepno).

II. EPIDEMIOLOGIA

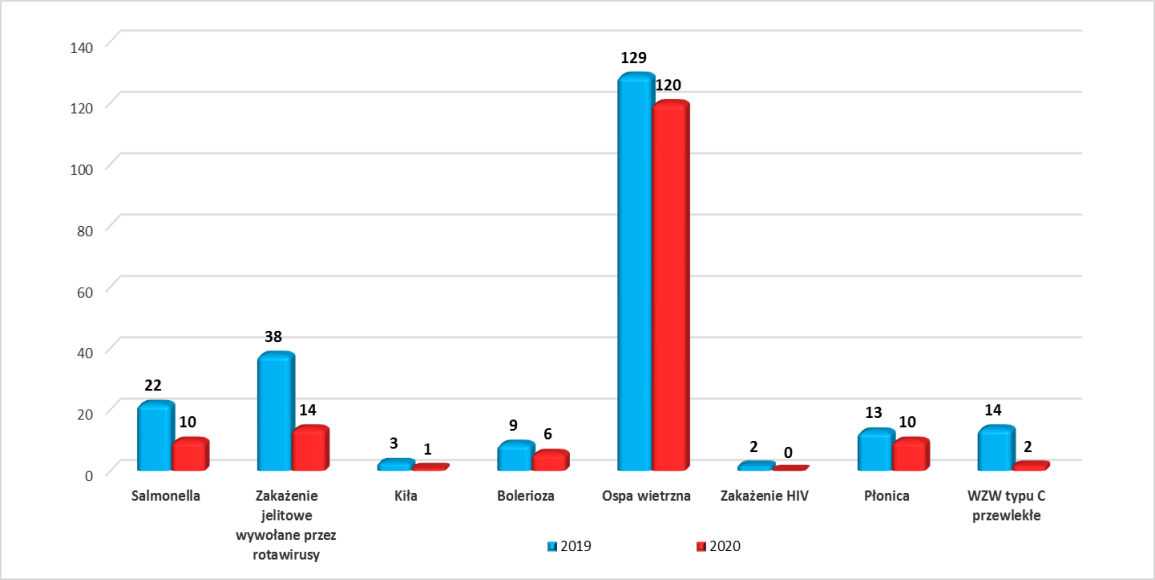
1. Stanowisko pracy ds. Epidemiologii w 2020 roku realizowało następujące zadania:

- Rejestracja, analiza i ocena zachorowań na choroby zakaźne.
- Podejmowanie działań mających na celu wczesne wykrycie i likwidację ognisk szczególnie niebezpiecznych chorób zakaźnych.
- Prowadzenie dochodzeń epidemiologicznych.
- Kontrolowanie i ocena stanu sanitarnego zakładów opieki zdrowotnej.
- Sporządzanie sprawozdań dwutygodniowych, kwartalnych, rocznych o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach zgłoszonych w danym okresie.
- Nadzór nad wykonywaniem szczepień ochronnych na terenie powiatu oraz prowadzanie analiz w tym zakresie.

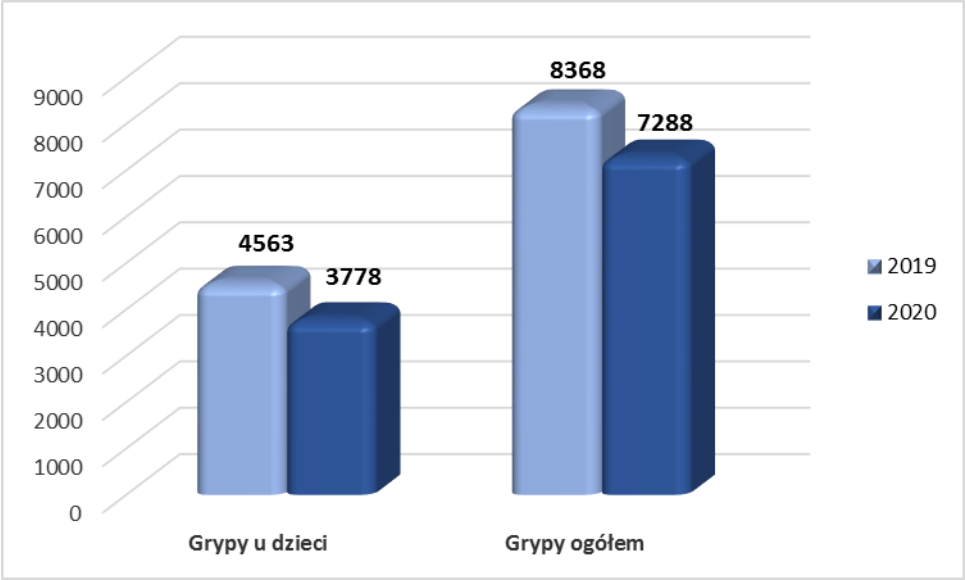
2. Ocena sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych:

W roku 2020 sytuacja epidemiologiczna zachorowań na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kępnie przedstawiała się następująco:

- **nastąpił spadek zachorowań na:** salmonellę**,** zakażenie jelitowe wywołane przez rotawirusy, kiłę, boreliozę, ospę wietrzną, grypę, zakażenia HIV, płonicę oraz WZW typu C,

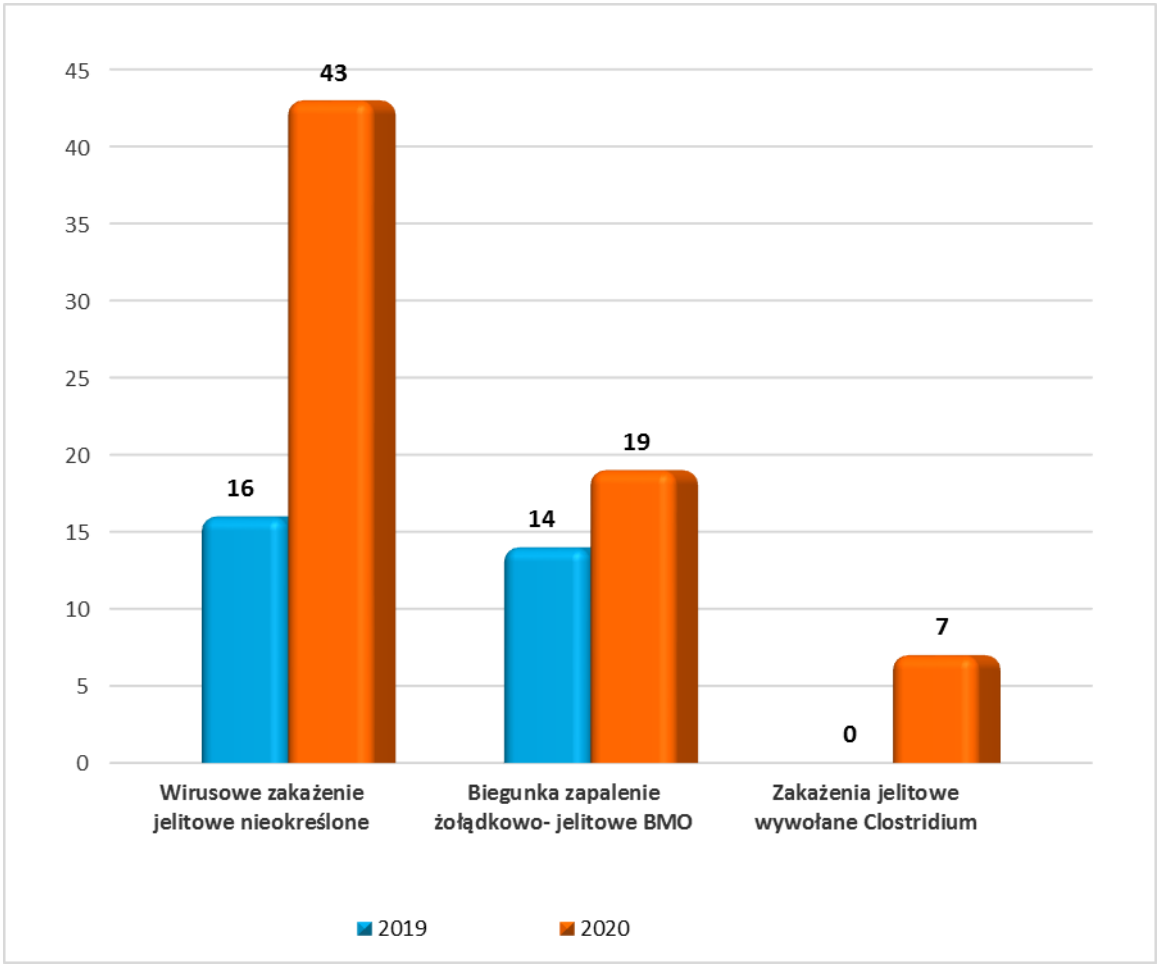

Wykres nr 1. Spadek zachorowalności na salmonellę, zakażenie jelitowe wywołane przez rotawirusy, kiłę, boreliozę, ospę wietrzną, grypę, zakażenia HIV, płonicę oraz WZW typu C w 2020r.

Wykres nr 2. Spadek zachorowalności na grypy w 2020r.

- **nastąpił wzrost zachorowań na:** wirusowe zakażenie jelitowe nieokreślone, biegunkę zapalenie żołądkowo- jelitowe BMO, bliżej nieokreślone zakażenia jelitowe wywołane *Clostridium,*

Wykres nr 3. Wzrost zachorowalności na: wirusowe zakażenie jelitowe nieokreślone, biegunkę zapalenie żołądkowo- jelitowe BMO, bliżej nieokreślone zakażenia jelitowe wywołane *Clostridium* w 2020r.

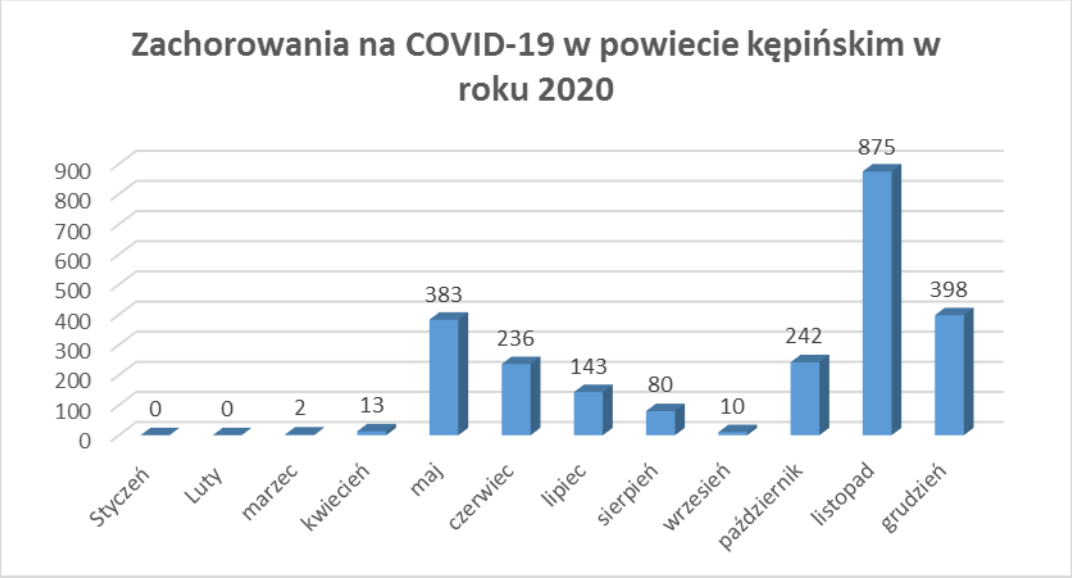
- **na tym samym poziomie, co w roku poprzednim utrzymywały się zachorowania na:** wirusowe zakażenie jelitowe u dzieci do lat 2, wirusowe zapalenie opon, wirusowe zakażenia jelitowe określone, różę,
- **z chorób, które nie wystąpiły w poprzednim roku odnotowano:** różyczkę, świnkę, bliżej nieokreślone zakażenia jelitowe wywołane Clostridium oraz zakażenia Sars-CoV-2 (COVID-19),

- **w 2020r. nie odnotowano zachorowań na:** dur brzuszny, dury rzekome, czerwonkę, zatrucia pokarmowe wywołane przez enterotoksynę gronkowcową, toksynę botulinową, grzyby, WZW typu A, WZW typu B ostre, WZW typu B przewlekłe, inwazyjną chorobę wywołaną prze *Streptococus,*

- **wirus Sars-CoV-2 (COVID-19)**

  - liczba osób z potwierdzonym laboratoryjnie wynikiem dodatnim Sars-CoV-2 - 2382 *
  - liczba osób objętych kwarantanną domową – 10370 *
  - liczba zgonów związanych z COVID-19 – 49 *

  * dane za rok 31.12.2020r. w trakcie analiz i korekt

Wykres nr 4. Zachorowalnośc na COVID-19 w roku 2020.

3. Ogniska zachorowań:

W 2020r. odnotowano 6 ognisk zakażenia Sars-CoV-2 (COVID-19).

4. Zapobieganie wściekliźnie:

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 50 osób pokąsanych przez zwierzęta podejrzane o zakażenie wścieklizną (koty, psy, szczura). Najliczniejsze pokąsania to pogryzienia przez niedopilnowane, bezpańskie psy.

5. Ocena w zakresie szczepień ochronnych:

5.1 Wykonawstwo szczepień i kontrola placówek:

Uodpornienie dzieci, młodzieży i osób dorosłych w Polsce wykonywane jest w drodze realizacji Programu Szczepień Ochronnych. Program ten ogłaszany jest corocznie przez Głównego Inspektora Sanitarnego w formie komunikatu, w dzienniku urzędowym ministra właściwego do spraw zdrowia.

Na terenie powiatu kępińskiego obowiązkowe szczepienia ochronne wykonywane są w 20 placówkach, w tym w: 14 gabinetach lekarzy rodzinnych - nadzorowanych przez PPIS w Kępnie oraz w Szpitalu w Kępnie (1 poradnia lekarza POZ, 1 oddział noworodkowy, 1 Szpitalny Oddział Ratunkowy, 1 oddział chirurgiczny, 1 Stacja Dializ, 1 Poradnia Nefrologiczna), które realizują Program Szczepień Obowiązkowy.

Przeprowadzono kontrole w 10 punktach szczepień. W pozostałych punktach nie przeprowadzono zaplanowanych kontroli z powodu ogłoszenia stanu epidemii wywołanej wirusem SARS CoV-2.

W trakcie kontroli zwracano szczególną uwagę na:

- dokumentację medyczną,
- realizację obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych,
- stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w ramach szczepień obowiązkowych i zalecanych,
- stan wyposażenia punktów szczepień w lodówki, termometry, strzykawki i igły jednorazowego użytku, rękawice, zestawy przeciwwstrząsowe,
- racjonalne gospodarowanie preparatami szczepionkowymi oraz maksymalne wykorzystywanie preparatów wielodawkowych,
- stan sanitarny pomieszczeń,
- transport i przechowywanie szczepionek,
- informowano placówki o konieczności posiadania elektronicznego monitoringu temperatury, dzięki któremu jest stały nadzór nad preparatami szczepionkowymi,
- rejestr niepożądanych odczynów poszczepiennych.

Populacja objęta obowiązkowym Programem Szczepień Ochronnych w roku 2020 to 11 759 dzieci i młodzieży.

Ocenę realizacji Programu Szczepień Ochronnych za 2020r. przeprowadzono w oparciu o analizę danych zawartych w rocznych sprawozdaniach ze szczepień ochronnych MZ-54, sporządzonych przez świadczeniodawców prowadzących szczepienia. Stwierdza się, że wykonawstwo szczepień obowiązkowych poszczególnych roczników było na poziomie dobrym i kształtowało się na poziomie 97,0% - 100%.

5.2 Niepożądane Odczyny Poszczepienne- NOP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kępnie zarejestrował 7 zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych, które wpłynęły z punktów szczepień. Dwoje dzieci było hospitalizowanych, odczyny miały przebieg łagodny, powróciły w pełni do zdrowia.

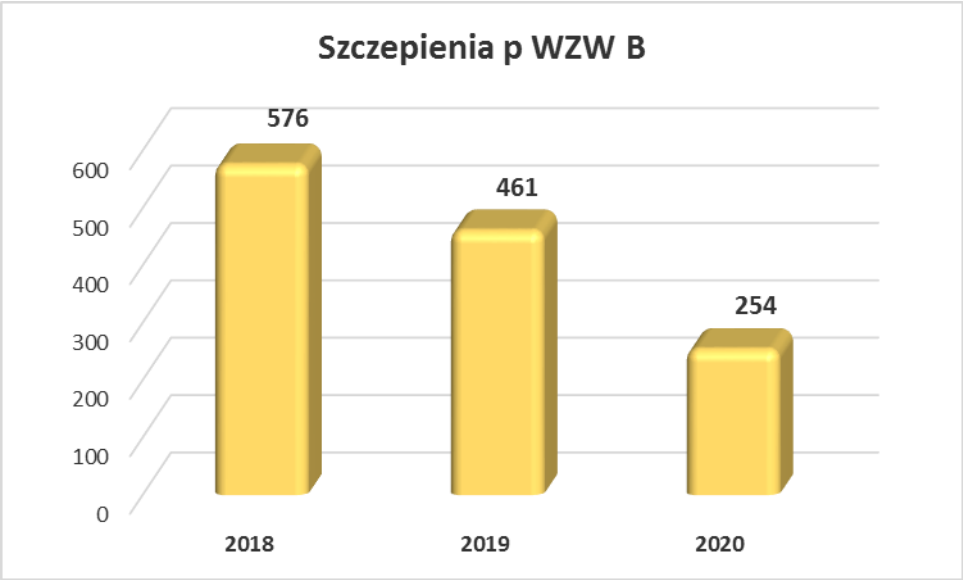
5.3 Osoby uchylające się od obowiązku wykonania szczepień:

Liczba rodziców odmawiających lub opóźniających szczepienia swoich dzieci stale rośnie. Ruchy antyszczepionkowe rozpowszechniają nierzetelne informacje o szczepionkach i następstwach ich stosowania, co wywołuje niepokój wśród rodziców.
W związku z powyższym wzrasta liczba osób uchylających się od szczepień, wobec których toczą się postępowania administracyjno-egzekucyjne. Ponadto należy nadmienić, iż coraz większa liczba noworodków opuszcza oddziały szpitalne bez wykonania pierwszych podstawowych szczepień przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B oraz gruźlicy z powodu braku zgody rodziców na szczepienie.

W roku 2020 do Wojewody Wielkopolskiego skierowano 13 spraw w latach wcześniejszych, w roku sprawozdawczym skierowano 2 sprawy na osoby oporne do szczepień.

5.4 Szczepienia zalecane:

W 2020r. odnotowano spadek szczepień przeciwko grypie i przeciwko WZW typu B szczepionkami zalecanymi w PSO.

Wykres nr 5. Szczepienia p/rzeciwko WZW typu B w latach 2018-2020.

Wykres nr 6. Szczepienia przeciwko grypie w latach 2018-2020.

5.5 Zachowanie łańcucha chłodniczego:

Placówki POZ pobierające szczepionki z magazynu PSSE w Kępnie są wyposażone w termotorbę i wkład lodowy, w celu zapewnienia łańcucha chłodniczego, termometr oraz w rejestr temperatury w termotorbie. 7 placówek POZ posiada elektroniczny system kontroli temperatury w chłodziarce do przechowywania szczepionek.

Transport szczepionek do PSSE zapewnia WSSE Poznań. Przestrzega się zasad przechowywania szczepionek zgodnie ze wskazaniami producentów.

Urządzenia chłodnicze w PSSE posiadają system nadzoru telemetrycznego temperatury poprzez sieć telefonii GSM. Temperatury monitorowane są w dni robocze 2 x dziennie a w weekendy 1 x dziennie.

Jednym z ważniejszych elementów skutecznego nadzoru nad dystrybucją preparatami szczepionkowymi na poziomie stacji sanitarno-epidemiologicznej jest Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS).

6. Działalność nadzorowa w zakresie chorób zakaźnych:

W 2020r. wywiady epidemiologiczne wprowadzane były przez Powiatowe Stacje Sanitarno - Epidemiologiczne do Elektronicznego Systemu Rejestracji Wywiadów Epidemiologicznych (SRWE) przez a następnie sprawdzane były i weryfikowane przez WSSE i NIZP-PZH.

7. Działalność kontrolna:

W 2020 roku przeprowadzono 20 kontroli sanitarnych lecznictwa otwartego w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, z czego 5 przeprowadził samodzielnie pion epidemiologii.

W kontrolowanych obiektach szczególną uwagę zwracano na przestrzeganie procedur zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (procedury mycia i dezynfekcji rąk, postępowania po ekspozycji, mycia i dezynfekcji sprzętu medycznego, sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń, powierzchni dotykowych i bezdotykowych, postępowania z brudną bielizną i odpadami medycznymi oraz skażonym materiałem biologicznym). Analizowano dokumenty potwierdzające wdrożenie procedur (karty dezynfekcji, ewidencja zużycia środków dezynfekcyjnych, ewidencja wytwarzanych odpadów). Sprawdzano rejestr zgłaszanych chorób zakaźnych, raport z kontroli wewnętrznej oraz dokumentację zdrowotną personelu medycznego.

W czasie kontroli nie stwierdzono poważniejszych uchybień mających wpływ na zagrożenie dla zdrowia publicznego.

8. Współpraca z innymi jednostkami:

W 2020r. Stanowisko Pracy ds. Epidemiologii współpracowało z następującymi instytucjami: Weterynaryjną Inspekcją Sanitarną, Urzędami Gmin, SPZOZ Kępno, WS ZZOZ Chorób Płuc i Gruźlicy w Wolicy k/Kalisza, Urzędem Wojewódzkim, Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA - Wydział Udostępniania Danych w Warszawie oraz innymi PSSE.

9. Podsumowanie:

Sytuacja epidemiologiczna zachorowalności na choroby zakaźne z roku na rok ulega poprawie. Odnotowano spadek zachorowań na większość chorób zakaźnych. Niepokój budzi jednak fakt pojawiania się przypadków zachorowań na odrę, gruźlicę, płonicę, wirusa SARS CoV-2 (COVID -19).

Jeśli chodzi o szczepienia ochronne największy niepokój budzi wzrost liczby noworodków opuszczających oddziały szpitalne bez wykonania pierwszych podstawowych szczepień z powodu braku zgody rodziców.

Z kolei w skontrolowanych obiektach służby zdrowia stwierdza się przestrzeganie procedur dezynfekcji i sterylizacji oraz antyseptyki rąk. W czasie kontroli sanitarnych w 2020r. nie stwierdzono uchybień mających wpływ na zagrożenie zdrowia publicznego.

Opracowali:

Beata Bieruta

Zenon Marszałek

III. HIGIENA KOMUNALNA

1. Ocena jakości wody w powiecie:

W powiecie kępińskim skontrolowano 21 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, 2 indywidualne ujęcia wody oraz sieć we wsi Rzetnia, która jest zaopatrywana w wodę z wodociągu w Ostrzeszowie. Przejęto pod nadzór od WSSE w Poznaniu wodociąg SPZOZ Kępno – kontroli nie przeprowadzono.

W związku z pojawieniem się w dn. 27.01.2020r. ogólnej liczby mikroorganizmów w sieci wodociągu Bralin, producent podjął początkowe działania naprawcze: płukanie filtrów, zbiorników oraz sieci, które nie przyniosły oczekiwanych efektów. Pobory wody w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej w dn. 9-10.03.2020r. wykazały dalsze przekroczenia, w związku z powyższym w dn. 18.03.2020 r. PPIS w Kępnie wydał komunikat i ocenę o warunkowej jakości wody. Podjęto działania naprawcze: orynnowanie i wymiana pokrycia zbiornika oraz ponowne czyszczenie i uszczelnienie zbiornika (zakończono prace na jednym zbiorniku, podjęto prace na drugim). Dnia 01.07.2020r. pobrano próbkę wody w ramach kontroli wewnętrznej - przekroczeń ogólnej liczby mikroorganizmów nie stwierdzono. Dnia 27.07.2020r., w ramach kontroli urzędowej pobrano próbkę wody, w której także nie stwierdzono przekroczeń. Przekroczenie trwało od 27.01.2020r. do 27.07.2020r., łącznie 183 dni. Woda nie stanowiła zagrożenia dla konsumentów. Dnia 27.08.2020r. wydano komunikat o przydatności wody do spożycia.

W próbkach wody pobieranych z pozostałych wodociągów przekroczeń nie odnotowano, nie było też potrzeby stałego chlorowania wody.

Po badaniach wody wykonanych w ramach kontroli urzędowych oraz kontroli wewnętrznych, PPIS w Kępnie wydaje oceny o przydatności wody - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 7 grudnia 2017r.

Pobrano 157 próbek wody przeznaczonej do spożycia w zakresie monitoringu kontrolnego, przeglądowego i w ramach nadzoru sanitarnego oraz 27 próbek wody z pływalni.

2. Ocena jakości wody na pływalniach:

W krytej pływalni Qarium w Kępnie przeprowadzono 1 kontrolę, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem w ramach kontroli urzędowej pobrano 27 próbek. W badaniach przeprowadzanych w ramach kontroli wewnętrznej zdarzały się przekroczenia zarówno parametrów fizyko-chemicznych (utlenialność, mętność, YHM-y, chloroform) jak i bakteriologicznych (Pseudomonas aeruginosa, ogólnej liczby mikroorganizmów). Do czasu uzyskania pozytywnych wyników bakteriologicznych wody, zanieczyszczona niecka została wyłączana z eksploatacji.

Parametry fizyko-chemiczne nie stanowią bezpośredniego zagrożenia dla osób kąpiących się, jednakże wskazują na potrzebę wyregulowania parametrów uzdatniania.

Sezonowa pływalnia odkryta w Kępnie w roku sprawozdawczym nie została otwarta. W roku sprawozdawczym przejęto pod nadzór od WSSE w Poznaniu krytą pływalnię w Słupi pod Kępnem – kontroli nie przeprowadzono.

3. Ocena jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli.:

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli znajduje się w miejscowości Mikorzyn i jest pod stałym nadzorem Stowarzyszenia Społecznego im. Mikory, które odpowiada za stan sanitarno-techniczny budynków kubaturowych oraz plaży.

Sezon kąpielowy trwał 30 dni w systemie weekendowym (zgodnie z zaopiniowanym przez PPIS w Kępnie projektem uchwały Rady Miejskiej w Kępnie w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli).

Na podstawie wyników badania wody wykonanych przez organizatora wydano 2 oceny stwierdzające przydatność wody do kąpieli.

4. Motele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie:

W roku 2020 bazę noclegową stanowiły:

- obiekty całoroczne: 1 hotel, 2 motele, 15 obiektów świadczących usługi hotelarskie
- obiekt sezonowy w Mikorzynie: domek letniskowy.

Łącznie w obiektach noclegowych przeprowadzono 3 kontrole. Stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń.

5. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej:

W roku 2020 zewidencjonowanych zostało 135 obiektów, skontrolowano 18 zakładów. W jednym zakładzie fryzjerskim – męskim nałożono mandat karny na kwotę 200,00zł za nieprawidłowy stan sanitarny.

Podczas przeprowadzonej powtórnie kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ogólny stan sanitarno-techniczny w kontrolowanych obiektach ocenia się jako dobry oraz bardzo dobry.

6. Dworce autobusowe i PKP – kontroli nie przeprowadzono.

7. Toalety publiczne:

W roku sprawozdawczym w ewidencji znajdowały się 3 toalety publiczne. Przeprowadzono 4 kontrole planowane. Stan sanitarno-techniczny toalet ocenia się jako bardzo dobry.

8. Stan sanitarny podmiotów leczniczych:

W roku 2020 w ewidencji znajdowało się 126 podmiotów wykonujących działalność leczniczą. W ciągu roku przeprowadzono 21 kontroli. Przejęto pod nadzór od WSSE w Poznaniu SPZOZ Kępno wraz z Oddziałem Leczniczo-Rehabilitacyjnym w Grębaninie – kontroli nie przeprowadzono.

Wydano jedną decyzję wygaszającą (podmiot, na którego była nałożona decyzja, a który nie spełniał wymagań Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, zakończył działalność w obiekcie niedostosowanym i rozpoczął w nowopowstałym - dostosowanym).

Stan sanitarno-techniczny w pozostałych obiektach nie budzi zastrzeżeń. Pomieszczenia na bieżąco są odnawiane i malowane.

Wydane decyzje:

- Zezwalające (ekshumacje, wywóz zwłok za granicę) 13
- Płatnicze 2
- Zatwierdzenie laboratorium 1
- Stwierdzające przydatność wody do spożycia 25
- Postanowienia 7

- Oceny dot. jakości wody 104
- Ocena obszarowa 1
- Oceny higieniczne dot. stosowania materiałów przy pracach na stacji uzdatniania wody 2.

Łącznie przeprowadzono 216 kontroli.

9. Podsumowanie:

Nie stwierdzono występowania zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych. Przeprowadzane przez właścicieli remonty i modernizacje oraz zakup nowoczesnego sprzętu i aparatury, przyczyniają się do poprawy funkcjonalności obiektów i poziomu jakości świadczonych usług, co w efekcie pozytywnie wpływa na odbiór ze strony klientów/pacjentów, a tym samym na brak skarg na warunki sanitarno-techniczne.

Opracowały:

Maria Tajnert

Dominika Wiatrak

IV. HIGIENA ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU PUBLICZNEGO

1. Zakres nadzoru sanitarnego:

W ramach prowadzonej działalności pracownicy Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku realizują zadania dotyczące:

- sprawowania bieżącego nadzoru nad zakładami produkcyjnymi oraz wprowadzającymi do obrotu środki spożywcze, poprzez przeprowadzanie kontroli sanitarnych,
- podejmowania działań w zakresie Systemu RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed), będącego Systemem Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt. System ma na celu niezwłoczne wycofanie z obrotu lub produkcji, żywności stwarzającej zagrożenie dla zdrowia lub życia,
- sprawowania nadzoru nad jakością wprowadzanych do obrotu środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, poprzez pobieranie próbek do badań laboratoryjnych,
- prowadzenia nadzoru nad jakością żywienia różnych grup ludności w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, tj. zakładach opieki zdrowotnej, stołówkach szkolnych i przedszkolnych, stołówkach pracowniczych, obozach kolonijnych, itp.,
- opracowywania ognisk zatruć pokarmowych i zatruć grzybami,
- prowadzenia postępowania administracyjnego na skutek stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości lub uchybień stanu sanitarno-higienicznego,
- przyjmowania i realizacji zgłaszanych przez klientów interwencji oraz wniosków,
- dokonywania opracowań i analiz na podstawie posiadanej dokumentacji pokontrolnej, związanych z bezpieczeństwem żywności i żywienia, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami,
- przeprowadzania postępowania związanego z zatwierdzaniem i rejestracją zakładów żywnościowo-żywieniowych,
- przeprowadzanie kontroli na targowiskach oraz w zakładach żywienia zbiorowego, w związku z wprowadzeniem wzmożonego i wnikliwego nadzoru nad sprzedażą

mięsa oraz odpadami gastronomicznymi, z powodu występowania przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF),

- stosowanie systemu TRANCES-NT przy kontrolach granicznych niektórych towarów przywożonych z państw trzecich,
- przeprowadzanie kontroli w zakładach żywności i żywienia pod względem przestrzegania Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

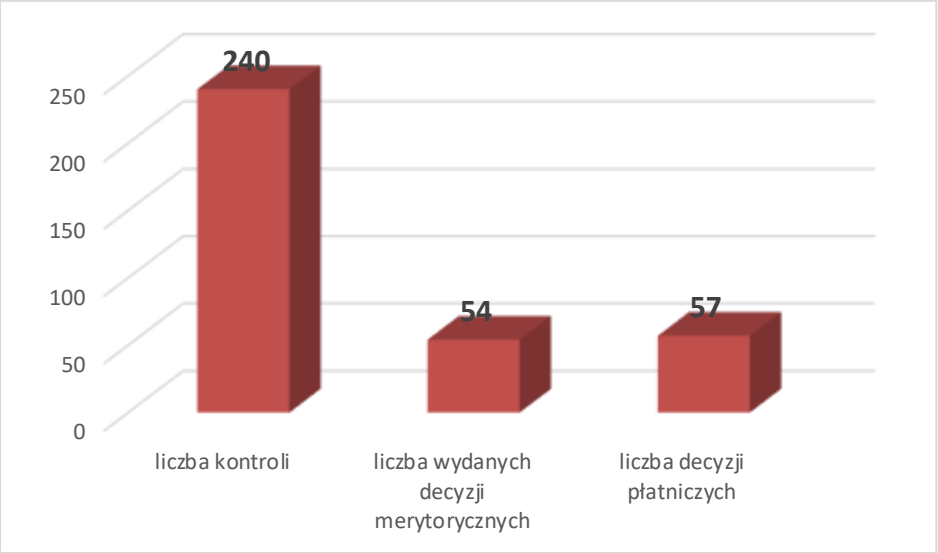
2. Przedstawienie stanu sanitarnego obiektów żywności, żywienia oraz przedmiotów użytku:

W roku 2020 Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologicznej w Kępnie obejmowała nadzorem 594 obiektów żywieniowo – żywnościowych oraz przedmiotów użytku, w tym 31 środków transportu, 9 obiektów ruchomych i tymczasowych.

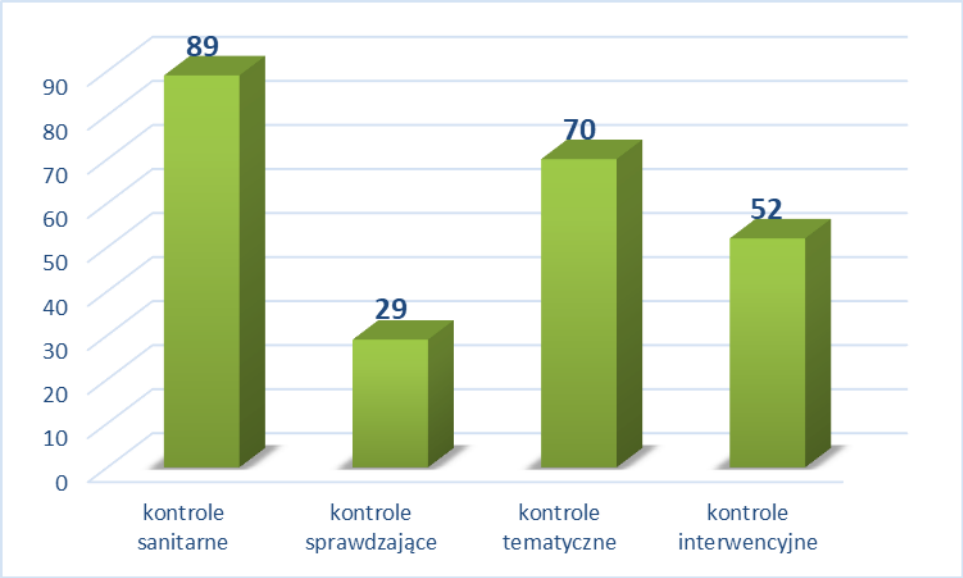
W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 240 kontroli i rekontroli. Wydano 13 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, a winnych zaniedbań ukarano 9 mandatami karnymi, na łączną kwotę 2400 PLN.

W roku sprawozdawczym w PSSE Kępnie w dziale Higiena Żywności i Żywienia zatrudnionych było 4 pracowników.

Wydano 54 decyzje merytoryczne, 13 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień oraz 57 decyzji płatniczych. Spośród 240 przeprowadzonych kontroli, 89 to kontrole planowane zgodnie z harmonogramem kontroli. Pozostałe kontrole to kontrole pozaplanowe: kontrole sprawdzające, tematyczne, interwencyjne oraz kontrole sanitarne obiektów ruchomych, środków transportu, stołówek szkolnych oraz przedszkolnych.

Wykres nr 7. Działalność nadzorowa w 2020r.

Wykres nr 8. Liczba kontroli przeprowadzonych w 2020r.

Po zawieszeniu kontroli sanitarnych ze względu na panującą pandemię COVID – 19 pracownicy działu higieny żywności zaangażowani zostali do pomocy w dziale epidemiologii w zakresie:

- obsługa systemu EWP,
- przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych z osobami zakażonymi, kierowanie ich na izolację oraz informowanie osób mających kontakt z zakażonymi o obowiązku odbycia kwarantanny.

- monitorowanie stanu zdrowia osób przebywających na kwarantannie w związku z powrotem z zagranicy,
- sporządzanie i wysyłanie decyzji o izolacji i kwarantannie,
- rejestrowanie wyników testów COVID – 19,
- odpowiadanie na zapytania telefoniczne i e-mailowe dot. pandemii COVID,
- rozpatrywanie skarg petentów na nieprzestrzeganie nakazu noszenia maseczek,
-konsultacje na wniosek straży miejskiej w sprawie interpretacji przepisów epidemicznych,
- opracowanie i dystrybucja ulotek o obowiązku noszenia maseczek i zachowaniu dystansu społecznego,
- współpraca z policją w zakresie rozpatrywania notek urzędowych dot. naruszeń nakazów, zakazów lub ograniczeń związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem, zwalczaniem COVID – 19,
- nakładanie administracyjnych kar pieniężnych za nieprzestrzeganie ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz sprawozdawczość w tym zakresie,
- przeniesiono 1 pracownika do działu epidemiologii na okres 3 miesięcy w pełnym zakresie pracy w tym dziale.

Ponadto od sierpnia do końca grudnia pracownicy działu higieny żywności i żywienia przeprowadzili 700 kontroli zakładów żywnościowo żywieniowych, aptek, targowiska w zakresie przestrzegania Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020, poz. 2316), część zakładów skontrolowano wspólnie z policją.

3. Charakterystyka działań nadzorowych podjętych w poszczególnych grupach obiektów w 2020 roku:

SKLEPY SPOŻYWCZE

Sklepy spożywcze stanowią najliczniejszą grupę ewidencjonowanych obiektów żywności i żywienia w powiecie kępińskim. Stan sanitarny sklepów spożywczych jest zróżnicowany. W 2020r. skontrolowano 112 sklepów spożywczych (w tym supermarkety). Oceniono na podstawie arkusza stanu sanitarnego 47 sklepów (w tym

supermarketów).

Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należą:

- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń: brudne ściany, sufity, podłogi,
- nieprawidłowy stan sanitarny pomieszczeń i wyposażenia zakładów,
- regały, na których składowane środki spożywcze nasiąkliwe, trudno zmywalne,
- niewystarczająca ilości sprzętu pomocniczego.

Ustalenia z kontroli w związku z zaistniałymi nieprawidłowościami dały podstawę do:

- **Wydania 7 decyzji administracyjnych na usunięcie uchybień w sklepach spożywczych.**
- **W ramach postępowania mandatowego nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 1900 PLN.**

Pracownicy pionu HŻiŻ przeprowadzili w sklepach spożywczych i supermarketach 31 kontroli interwencyjnych w związku z:

- pisemnymi i telefonicznymi interwencjami konsumentów dotyczące artykułów spożywczych nieodpowiadających wymaganiom zdrowotnym będących w sprzedaży,
- pisemną interwencją konsumenta dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarnego pomieszczeń,
- telefoniczną interwencją konsumenta na niewłaściwą jakość produktów wędliniarskich oferowanych do sprzedaży,
- wycofaniem produktów spożywczych ze względu na przekroczenie NDP estrów 3 – MCPD oraz estrów glicydowych w produkcie pn. So Riso olej z ryżu naturalny 100%,
- wycofaniem produktów spożywczych ze względu na stwierdzenie obecności bakterii Salmonella w produkcie pn. Acor Bazylia oznaczone marką „Bolinero”,
- wycofaniem produktów spożywczych ze względu na stwierdzenie obecności niedeklarowanego składnika alergennego – orzechów ziemnych w produkcie Multi -Frucht Musli którego źródłem zanieczyszczenie były płatki migdałowe,

- wycofaniem produktów spożywczych ze względu na stwierdzenie przekroczenia dopuszczalnej zawartości substancji konserwującej – sorbinian potasu w produkcie pn. Śliwki suszone bez pestek starannie wyselekcjonowane BakaDOr Selection,

- wycofaniem produktów spożywczych ze względu na stwierdzenie przekroczeni najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu – cyprodynilu w selerze korzeniowym,
- wycofaniem produktów spożywczych ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu mikotoksyn (ochratoksyny A) w produkcie pn. Ekologiczne płatki jaglane, data minimalnej trwałości 10.2020 nr partii 10.2020 (3003) producent Look Food S.A Al. Jerozolimskie 151 lok. 3U, 02-326 Warszawa,
- wycofaniem produktów spożywczych ze względu na stwierdzenie niewłaściwego poziomu witamin w surowcach przeznaczonych do produkcji suplementów diety.: Vitamin B5, BBD 21/09/2022, Vitamin D3, BBD 03/12/2022 pochodzących z Chin.W produkcie Vitamin B5 nie wykryto obecności witaminy B5 natomiast metodą przesiewową wykazano obecność skrobi pszennej. W produkcie Vitamin D3 nie wykryto obecności witaminy D3 natomiast metodą przesiewową wykazano obecność tauryny. Eksporterem produktów był chiński podmiot Xi'an Zebang Biological Technology Co.Ltd, 11, Tangyan South Road, Hi - tech Zone, Xi'an, Shaanxi Province, a odbiorcą słoweński podmiot TS Lab,
- wycofaniem produktów spożywczych ze względu na stwierdzenia pleśni w produkcie pn. Naturli Okoloisk Smorbar,
- wycofaniem produktów spożywczych z powodu niewłaściwej jakości organoleptycznej środka spożywczego: bułki pszenne do hamburgerów z sezamem „maxi BURGER buns with sesame”,
- wycofaniem produktów spożywczych ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pastycydu – chlorpiryfosu w produkcie pn. „BROKUŁY RÓŻYCZKI, produkt głęboko mrożony Hortex”.
- wycofaniem produktów spożywczych z powodu przekroczenia poziomu kadmu (Cd) w próbce makreli,

- pisemna interwencja klienta na nie stosowanie się przez personel sklepu do obowiązku noszenia maseczek,
- wycofaniem produktów spożywczych ze względu na wykrycie bakterii Listeria monocytogenes w serze.

PIEKARNIE

Sklasyfikowano 3 obiekty. Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należą:

- zły stan techniczny pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych: brudne ściany, sufity.

Ustalenia z kontroli w związku z zaistniałymi nieprawidłowościami dały podstawę do:

- **Wydania 1 decyzji administracyjnej dotyczących usunięcia uchybień technicznych.**

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO OTWARTE

W 2020 roku sklasyfikowano 5 zakładów żywienia zbiorowego otwartego.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń: brudne ściany, sufity,

Ustalenia z kontroli w związku z zaistniałymi nieprawidłowościami dały podstawę do:

- **Wydano 1 decyzję administracyjną dotyczące usunięcia uchybień technicznych.**

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ZAMKNIĘTE

Stołówki szkolne

Sklasyfikowano 5 zakładów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

7 jadłospisów oceniono jako prawidłowe.

Stołówki na koloniach, półkoloniach i obozach:

W 2020r. kolonie odbywały się w następujących zakładach:

1. Restauracja „P jak Pysznie” 63-600 Kępno, ul. Walki Młodych 9, należący do „P jak Pysznie” Paweł Powroźnik ul. Grunwaldzka 2a/10, 63-500 Ostrzeszów.
2. Kawiarnia „Skubaniec” Barbara Wilaszek 63-600 Kępno, ul. Sportowa 11 należąca do „Skubaniec” Barbara Wilaszek 63-600 Kępno, ul. Sportowa 11.

W ww. obiektach przeprowadzono łącznie 6 kontroli.

Podczas trwania półkolonii, kolonii przeanalizowano 6 jadłospisów, które zostały ocenione jako zgodne z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Na kartach jadłospisów podawane były informacje o alergenach zgodnie z wymaganiami zał. II Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności.

Stołówki w przedszkolach

Sklasyfikowano 11 zakładów. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości:

W nadzorowanych obiektach dokonano 16 ocen teoretycznych jadłospisów - wszystkie jadłospisy oceniono jako prawidłowe.

Zakład usług cateringowych

Na terenie nadzorowanym przez PSSE w Kępnie znajdują się 3 zakłady usług cateringowych. Są to:

- Kuchnia i stołówka, Mianowice 3D, należąca do Szkoła Podstawowa Nr 1 w Kępnie,
- Kuchnia Spółdzielni Socjalnej „JAŚMIN”, 63-604 Baranów, Słupia pod Kępnem, ul. Katowicka 10,
- Zakład Usług Cateringowych 63-604 Baranów, Joanka 5a należący do „MĘSKI FARTUCH” Michał Frąszczak, ul. Staszica 6, 63-600 Kępno.

W ww. obiektach nie przeprowadzono klasyfikacji w 2020r.

ZAKŁADY MAŁEJ GASTRONOMII

Sklasyfikowano 10 punktów gastronomicznych, skontrolowano 62 zakłady.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły:

- niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń: brudne ściany, sufity,
- nieprawidłowy stan sanitarny pomieszczeń zakładu,

Ustalenia z kontroli w związku z zaistniałymi nieprawidłowościami dały podstawę do:

- **Wydania 2 decyzji administracyjnej na usunięcie uchybień technicznych. W ramach postępowania mandatowego nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 PLN.**

MAGAZYNY HURTOWE

Sklasyfikowano 5 zakładów. Uchybienia stwierdzono w 1 zakładzie w postaci: niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń: brudne ściany, sufity.

Została wydana 1 decyzja na usunięcie uchybień.

CIASTKARNIE

W 2020 roku nie sklasyfikowano ciastkarni.

WYTWÓRNIE LODÓW

Na terenie nadzorowanym przez tutejszą stację występuje jedna wytwórnia lodów. Kontrolowany obiekt jest małym rodzinnym zakładem produkcyjnym (zatrudniona 1 osoba), w którym dobra praktyka higieny oraz dobra praktyka produkcyjna zastępuje monitorowanie krytycznych punktów kontroli. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

AUTOMATY DO LODÓW

W 2020 roku skontrolowano 1 automat do lodów. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

ZAKŁADY GARMAŻERYJNE

Na terenie nadzorowanym przez PSSE Kępno znajdują się 3 zakłady garmażeryjne. Dwa z nich to duże zakłady produkcyjne posiadające wdrożony system HACCP. Trzeci natomiast to mały rodzinny zakład garmażeryjny zatrudniający poniżej 4 osób, w których dobra praktyka higieny oraz dobra praktyka produkcyjna zastępuje monitorowanie krytycznych punktów kontroli.

W roku 2020 nie sklasyfikowano zakładów garmażeryjnych.

ZAKŁADY PRZEMYSŁU ZBOŻOWO-MŁYNARSKIEGO

W 2020r. nie sklasyfikowano zakładów przemysłu zbożowo – młynarskiego.

WYTWÓRNIE KONCENTRATÓW SPOŻYWCZYCH

Na terenie kontrolowanym przez tutejszą stację jest jedna wytwórnia koncentratów spożywczych, która zajmuje się głównie produkcją koncentratu proszku lodowego. Nie sklasyfikowano wytwórni koncentratów spożywczych.

3. Stan sanitarny środków transportu:

Żywność przewożona jest w samochodach przystosowanych do transportu przez właścicieli zakładów produkujących żywność i wprowadzających do obrotu, oraz specjalistyczne firmy transportowe i fizyczne osoby świadczące usługi transportowe. W ogólnej ocenie warunki przewozu żywności ulegają systematycznej poprawie. Zakłady posiadają na ogół własne środki transportu (prawidłowe, w dobrym stanie technicznym i przeznaczone wyłącznie do przewozu środków spożywczych), które posiadają pozytywne decyzje organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Nałożono 1 mandat na kwotę 200 PLN na obiekt ruchomy za niewłaściwy stan sanitarny oraz warunki sprzedaży żywności z obiektu ruchomego.

4. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych oraz przedmiotów użytku i kosmetyków:

W obiektach żywieniowo – żywnościowych i przedmiotów użytku w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, w związku z realizacją planu poboru prób na rok 2020, pobrano 76 prób żywnościowych, 2 próby przedmiotów użytku. Według wytycznych wynikających z planu poboru próbek pod względem mikrobiologicznym przebadano 46 prób, natomiast pod względem chemicznym przebadano 32 próby.

Dodatkowo w związku z pisemną mailową interwencją konsumenta dotyczącą występowania pleśni w napoju Hubcio (napój niegazowany o smaku cytrynowym Sokpol Sp. z o. o. ul. Kościuszki 8, 42-300 Myszków - wyprodukowano dla Netto sp. z o. o. Motaniec 30 73-108 Kobylanka) zostało pobranych 5 prób ww. produktu w ramach urzędowej kontroli celowanej w kierunku ocena organoleptyczna, pleśnie, bakterie z grupy Coli, drobnoustroje mezofilne.

Żadna z przebadanych prób nie została zdyskwalifikowana.

5. Działania podjęte w ramach funkcjonowania systemu RASFF:

W 2020r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kępnie otrzymywał zgłoszenia o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością w ramach systemu RASFF.

Powiadomienia alarmowe dotyczyły następujących produktów:

- **Multi-Frucht Müsli 750 g, Mestemacher**, którego źródłem zanieczyszczeń były płatki migdałowe - zakwestionowane stwierdzenia obecności niedeklarowanego składnika alergennego - orzechów ziemnych.
- **California Shelled Almonds,** pochodzący ze Stanów Zjednoczonych, zakwestionowany ze względu na niewystarczającą dokumentacje dotyczącą śledzenia produktu.
- **Suplement diety BODYSHAPE24+,** pochodzącego z Austrii, którego spożycie wiązane jest ze śmiercią młodej kobiety w Niemczech.
- **SpRiso Olej z ryżu naturalny 100%,** zakwestionowany ze względu na przekroczenia NDP estrów 3-MCPD oraz estrów glicydowych.
- **Acor Bazylia, numer partii 24/C/W/1**, zakwestionowany ze względu na obecność *Salmonella*.
- **Spring roll sheets (ciasto do sajgonek**), zakwestionowany ze względu na brak deklaracji alergenu – białka mleka w produkcie.
- **Bułki pszenne do hamburgerów z sezamem „maxi BURGER buns with sesame,** zakwestionowany ze względu na niewłaściwą jakość organoleptyczną produktu.
- **„BROKUŁY RÓŻYCZKI, produkt głęboko mrożony,** zakwestionowany ze względu na stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydu – *chlorpiryfosu* w produkcie.
- **Sezamie bio,** zakwestionowany ze względu na wykrycie tlenku etylu.
- **Makrela mrożona**, zakwestionowany ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu kadmu w produkcie.

6. Ocena sposobu żywienia:

W ramach nadzoru nad zakładami żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówki szkolne, przedszkolne, na koloniach i półkoloniach) dokonano teoretycznej oceny sposobu żywienia w placówkach. Wszystkie jadłospisy została oceniona jako prawidłowe.

W porównaniu z latami ubiegłymi nastąpiła znaczna poprawa w sposobie żywienia dzieci przedszkolnych i szkolnych. Respektowane są zalecenia zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego - stołówki przedszkolne oceniono 16 jadłospisów dekadowych, oraz 7 jadłospisów dekadowych w stołówkach szkolnych, które nie wykazały żadnych nieprawidłowości. W jadłospisach były zawarte informacje o alergenach zgodnie z wymaganiami zał. II Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. Przygotowywane dania były różnorodne, wykorzystywano sezonowość występowania owoców i warzyw, dzięki czemu posiłki były zbilansowane pod względem ilości energii oraz składników odżywczych.

Dyrektorzy placówek oświatowych, do których dowożone są posiłki przygotowywane przez zewnętrzne firmy cateringowe nie mają wpływu na ich jakość, gdyż za wybór tych firm odpowiedzialne są Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej. Wybór ww. firm oparty jest na zasadach przetargu publicznego, czyli wygrywa firma składająca najniższą pod względem cenowym ofertę.

7. Podsumowanie:

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono 240 kontroli i rekontroli. Wydano 13 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, a winnych zaniedbań ukarano 9 mandatami karnymi, na łączną kwotę 2400 PLN.

W obiektach żywieniowo – żywnościowych i przedmiotów użytku w ramach urzędowej kontroli i monitoringu, w związku z realizacją planu poboru prób na rok 2020, pobrano **76 prób żywnościowych, 2 próby przedmiotów użytku.** Według wytycznych wynikających z planu poboru próbek pod względem mikrobiologicznym przebadano 46 prób, natomiast pod względem chemicznym przebadano 32 prób.

Dodatkowo w związku z pisemną mailową interwencją konsumenta dotyczącą występowania pleśni w napoju Hubcio (napój niegazowany o smaku cytrynowym Sokpol Sp. z o. o. ul. Kościuszki 8, 42-300 Myszków Wyprodukowano dla Netto sp. z o. o. Motaniec 30 73-108 Kobylanka) zostało pobranych 5 prób ww. produktu w ramach urzędowej kontroli celowanej w kierunku ocena organoleptyczna, pleśnie, bakterie z grupy Coli, drobnoustroje mezofilne.

Żadna z przebadanych prób nie została zdyskwalifikowana.

W 2020r. odnotowano jeden przypadek prowadzenia działalności bez uzyskania zatwierdzenia zakładu przez organy Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej; PPIS w Kępnie w dniu 10 stycznia 2020r. skierował wniosek do WPWIS o nałożenie kary pieniężnej za prowadzenie działalności bez uzyskania wpisu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej oraz oferowaniu do sprzedaży suplementów diety nieprawidłowo oznakowanych. WPWIS po rozpoznaniu sprawy wymierzył na przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 1500 zł (decyzja WPWIS z dnia 26.02.2020r.).

Po zawieszeniu kontroli sanitarnych ze względu na panującą pandemię COVID – 19 pracownicy działu higieny żywności zaangażowani zostali do pomocy w dziale epidemiologii w zakresie:

- obsługa systemu EWP,
- przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych z osobami zakażonymi, kierowanie ich na izolację oraz informowanie osób mających kontakt z zakażonymi o obowiązku odbycia kwarantanny,
- monitorowanie stanu zdrowia osób przebywających na kwarantannie w związku z powrotem z zagranicy,
- sporządzanie i wysyłanie decyzji o izolacji i kwarantannie,
- rejestrowanie wyników testów COVID – 19,
- odpowiadanie na zapytania telefoniczne i e-mailowe dot. pandemii COVID,
- rozpatrywanie skarg petentów na nieprzestrzeganie nakazu noszenia maseczek, konsultacje na wniosek straży miejskiej w sprawie interpretacji przepisów epidemicznych,
- opracowanie i dystrybucja ulotek o obowiązku noszenia maseczek i zachowaniu dystansu społecznego,

- współpraca z policją w zakresie rozpatrywania notek urzędowych dot. naruszeń nakazów, zakazów lub ograniczeń związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem, zwalczaniem COVID – 19,
- nakładanie administracyjnych kar pieniężnych za nieprzestrzeganie ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz sprawozdawczość w tym zakresie,
- przeniesiono 1 pracownika do działu epidemiologii na okres 3 miesięcy w pełnym zakresie pracy w tym dziale.

Ponadto od sierpnia do końca grudnia pracownicy działu higieny żywności i żywienia przeprowadzili 700 kontroli zakładów żywnościowo żywieniowych, aptek, targowiska w zakresie przestrzegania Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020, poz. 2316), część zakładów skontrolowano wspólnie z policją.

Opracowały:

Agnieszka Baraniak

Agnieszka Olek

Agnieszka Wójciak

Andżelika Bieleń

V. HIGIENA PRACY

WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

l. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego:

W ewidencji stanowiska pracy ds. higieny pracy PSSE w Kępnie w 2020 roku znajdowało się 287 zakładów, w których zatrudnionych było 14244 pracowników.

W ramach sprawowanego nadzoru dokonywano oceny wymagań higienicznych i zdrowotnych, w szczególności dotyczących:

- utrzymania należytego stanu higienicznego zakładów pracy,
- warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy, w tym narażenia pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia pracowników, szkodliwe czynniki biologiczne, czynniki rakotwórcze,
- przestrzegania przez osoby wprowadzające do obrotu i stosujące substancje i mieszaniny chemiczne obowiązków wynikających z przepisów prawnych,
- przestrzegania przez podmioty wprowadzające do obrotu i stosujące prekursory narkotyków kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z przepisów prawnych,
- zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych,
- przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych.

l. l. Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego:

W 2020r. przeprowadzono 30 kontroli sanitarnych w 30 zakładach pracy, w których zatrudnionych było łącznie 1004 pracowników. Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego przeprowadzono szczegółowe kontrole warunków pracy oraz narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach produkujących artykuły spożywcze, w przemyśle drzewnym, metalowym i tworzyw sztucznych.

W trakcie kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie przez pracodawców przepisów prawnych określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakładach pracy, w szczególności:

- wykonywanie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- przeprowadzenie profilaktycznych badań lekarskich pracowników,
- stosowanie niebezpiecznych mieszanin chemicznych na stanowiskach pracy,
- analizowano ocenę ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą,
- oceniano system pierwszej pomocy w razie wypadku,
- wyposażenie pracowników w odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej,
- oceniano stan pomieszczeń produkcyjnych oraz zaplecza higieniczno – sanitarnego.

1.2. Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia:

Ogółem w 2020r. w ewidencji stacji znajdowało się 287 obiektów, z czego w 124 obiektach stwierdza się przekroczenia normatywów higienicznych.

Spośród obiektów z przekroczeniami normatywów higienicznych w 2020r. skontrolowano 5 obiektów, w których potwierdzono przekroczenia poziomu hałasu dla 33 pracowników.

.

W obiektach tych pracownicy byli zabezpieczeni przed narażeniem na hałas przez stosowanie na stanowiskach pracy indywidualnych ochron słuchu.

Poprawa warunków pracy dokonywana była przez realizację programu działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas. W ramach realizacji programu dokonywano zakupu maszyn zaprojektowanych pod względem ergonomicznym o możliwie najniższym poziomie emisji hałasu, projektowano rozmieszczenie stanowisk pracy umożliwiających izolację od źródeł hałasu oraz ograniczające jednoczesne oddziaływanie wielu źródeł na pracownika,

przeprowadzano konserwację środków pracy, informowano i szkolono pracowników w zakresie poprawnego i bezpiecznego posługiwania się środkami pracy.

1.3. Postępowanie administracyjne:

W 2020r. przeprowadzono 30 kontroli w 30 zakładach pracy. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono uchybienia w 1 zakładzie pracy w zakresie stanu sanitarno – epidemiologicznego, w związku z czym na 3 osoby odpowiedzialne za taki stan nałożono mandaty karne na kwotę 1500 zł.

W 2020 nie wydano zaleceń pokontrolnych oraz nie wszczęto postępowań administracyjnych i egzekucyjnych. W związku z panującą pandemią COVID-19 przeprowadzono 49 kontroli sanitarnych w zakresie przestrzegania rozporządzenia Rady ministrów sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

1.4. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy:

W 2020r. w ewidencji Stacji znajdowało się 9 obiektów, w których występują substancje, preparaty, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym (pył drewna twardego, promieniowanie jonizujące).

W 2020r. skontrolowano 1 zakład pracy, w których eksponowanych było ogółem 8 osób, w tym 2 kobiety i 6 mężczyzn. W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie czynników rakotwórczych.

1.5. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi:

Ogółem w ewidencji Stacji znajduje się 31 obiektów, w których pracownicy eksponowani są na szkodliwe czynniki biologiczne. Są to obiekty zajmujące się uprawą roślin, hodowlą zwierząt, produkcją pieczywa i wyrobów z mięsa, transportem i zbieraniem odpadów, oczyszczaniem ścieków, opieką zdrowotną.

W nadzorowanych obiektach pracownicy eksponowani są na szkodliwe czynniki biologiczne grupy 2 i grupy 3. W bieżącym roku nie przeprowadzono kontroli w w/w zakresie.

1.6. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami:

W ewidencji Stacji znajduje się 11 dystrybutorów mieszanin chemicznych i 139 stosujących substancje i mieszaniny chemiczne. Ogółem jest to 150 obiektów w ewidencji Stacji.

W 2020r. przeprowadzono ogółem 9 kontroli w zakresie substancji i mieszanin chemicznych, w tym 1 kontrola u dystrybutora i 8 u stosujących. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie dystrybucji i stosowania chemikaliów.

Na terenie Stacji znajdują się 2 obiekty wprowadzające do obrotu produkty biobójcze. Są to produkty biobójcze do zabezpieczenia drewna przed owadami i grzybami, produkty przeciw grzybom do konserwacji konstrukcji murowanych oraz produkty do likwidacji pleśni w obiektach budowlanych. Produkty te posiadają ważne pozwolenie na obrót.

W ewidencji Stacji znajduje się 9 obiektów posiadających prekursory narkotyków kategorii 3, w tym 3 obiekty zajmujące się wprowadzaniem do obrotu acetonu oraz 6 obiektów, w których stosuje się aceton i kwas solny i kwas siarkowy.

Na terenie PSSE w Kępnie aceton stosowany jest do czyszczenia i odtłuszczania elementów mebli, kwas solny do oznaczeń laboratoryjnych w analizie ścieków i wody. Kwas solny i siarkowy do trawienia i dotrawiania oraz jako składnik kąpieli cynkowej utrzymujący pH w obróbce galwanotechnicznej.

W roku sprawozdawczym ogółem przeprowadzono 1 kontrole z zakresu prekursorów narkotyków u wprowadzających do obrotu aceton.

W I kwartale 2020 r. zebrano informacje dotyczące ilości wprowadzanych do obrotu i stosowanych prekursorów za 2020 r. Zużyto około 553 l acetonu i 6795 l kwasu solnego, kwasu siarkowego 20 l.

1.7. Choroby zawodowe:

W 2020r. do PSSE w Kępnie zgłoszono 11 podejrzeń chorób zawodowych. W związku z prowadzonymi postępowaniami przeprowadzono 16 wizytacji w ramach postępowań wyjaśniających, sporządzono 6 kart oceny narażenia zawodowego.

W roku sprawozdawczym wydano 2 decyzje o stwierdzeniu chorób zawodowych, obecnie są one prawomocne, karty stwierdzenia choroby zawodowej zostaną wystawione w 2021r.:

- Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza, wymienione w poz. 26 wykazu chorób zawodowych u rolników indywidualnych.

1.8. Promocja zdrowia – COVID-19:

W ramach przyjętego „Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu” w trakcie prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego w 2020r. dokonywano w zakładach pracy oceny aktualnej sytuacji w zakresie przestrzegania zakazu palenia tytoniu w oparciu o kwestionariusz do oceny przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Ocenie poddano 45 zakładów i stwierdzono, że we wszystkich ustawa jest realizowana, w związku z czym nie nakładano decyzji administracyjnych i mandatów karnych.

W bieżącym roku w PSSE nie odnotowano zawiadomień o przypadkach naruszenia prawa w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w nadzorowanych obiektach.

W nawiązaniu do realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032" na stronie internetowej PSSE w Kępnie znajdują się linki i materiały profilaktyczno – edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, informujące jak bezpiecznie usunąć azbest z gospodarstwa domowego oraz o skutkach zdrowotnych ekspozycji na jego pył.

W ramach zrealizowanej akcji edukacyjnej „Stop dopalaczom" na stronie internetowej Stacji umieszczone zostały linki, materiały i ulotki o treści profilaktyczno – edukacyjnej skierowane do młodzieży oraz rodziców.

W ramach Wielkopolskiej Strategii Ograniczania Zagrożeń Zawodowych na lata 2013-2020 w kontrolowanych zakładach informowano o misji strategii, zasadach oraz planowanymi działaniami WSOZZ. Podjęto tematy dotyczące zagrożeń w miejscu pracy, wymagań w dziedzinie profilaktyki i ochrony zdrowia pracowników. Zwrócono szczególną uwagę na narażenie pracowników na hałas, pył i czynniki chemiczne, w tym niebezpieczne mieszaniny chemiczne oraz konieczności stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej, prawidłowego ich doboru oraz higienicznego posługiwania się nimi. W trakcie kontroli przekazywano informacje na temat materiałów edukacyjnych znajdujących się na stronie internetowej Wielkopolskiej Strategii Ograniczania Zagrożeń Zawodowych w latach 2013-2020.

Na stronie internetowej Stacji umieszczony został link do strony Wielkopolskiej Strategii Ograniczania Zagrożeń Zawodowych na lata 2013-2020 oraz filmu zrealizowanego w ramach tej Strategii.

W związku z panującą pandemią COVID-19 do zakładów pracy przekazano ulotki informacyjne dotyczące:

- sposobu postępowania osób powracających z Chin, północnych Włoch, Korei Południowej oraz innych krajów dotkniętych epidemią,
- sposobu rozprzestrzeniania się wirusa,
- objawach COVID-19,
- profilaktyce zakażenia,
- sposobie postępowania w razie objawów lub kontaktu z chorym z zaleceniem informowania pracowników o ww.

Podjęto działania w celu wyznaczenia w zakładach pracy koordynatorów, którzy będą pozostawali w kontakcie z PPIS w Kępnie i przekazywali informacje o aktualnej sytuacji panującej w miejscu pracy wraz z podaniem numeru telefonu do kontaktu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kępnie wystąpił z apelem do pracodawców o monitorowanie stanu zdrowia pracowników oraz ich absencji. W oparciu o rekomendacje dla zakładów pracy w związku z ryzykiem zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 wydane przez Ministra Rozwoju we współpracy z Głównym Inspektorem Sanitarnym i zawartymi tam kryteriami kwalifikacji do postępowania PPIS w Kępnie informował pracodawców o sposobie postępowania w przypadkach podejrzenia pracowników spełniających kryteria kliniczne lub kryteria epidemiologiczne COVID-19.

Aktualizowano pracodawcom bieżące informacje o zasadach i ograniczeniach w walce z koronawirusem w zakładach pracy. Instruowano o konieczności i sposobach zapewnienia środków bezpieczeństwa pracownikom w zakresie odległości od siebie stanowisk pracy, stosowania środków ochrony osobistej, dostępności środków dezynfekcji rąk i powierzchni o odpowiednim składzie jakościowym i ilościowym. Udostępniano pracodawcom linki do stron gov.pl o ww. tematyce, (np. szczegóły pkt. 6: https://www.gov.pl /web/koronawirus/aktualne-zasady-i-ograniczenia).

Udzielano licznych odpowiedzi instruktażowych oraz wyjaśnień na liczne zapytania telefoniczne i e-mailowe dotyczące pandemii COVID-19.

W ramach działań w kierunku zabezpieczenia przeciwepidemicznego pracowników w zakładach pracy, pracownicy higieny pracy PSSE w Kępnie uczestniczyli w codziennej obsłudze systemu EWP, w tym w zakresie wprowadzania danych personalnych, zlecaniu testów oraz izolacji m. in. pracowników zakładów pracy zakażonych SARS-CoV-2 lub chorych na COVID-19 od pracowników zdrowych.

Pracownicy higieny pracy PSSE w Kępnie uczestniczyli również w opracowaniu ogniska zakażenia SARS-CoV-2 w jednym z zakładów pracy zatrudniającym 1200 pracowników. Zlecono testy u 966 pracowników. Właściciel przedsiębiorstwa przeprowadził dwukrotną dezynfekcję całego zakładu. Pracowników z dodatnimi wynikami testów na obecność SARS-CoV-2 objęto izolacją domową, a osoby z ich kontaktu objęto kwarantanną. Po zakończeniu procesu dezynfekcji zakładu, do pracy wróciły tylko osoby z ujemnymi wynikami testów. W związku z wystąpieniem ww. ogniska zakażenia Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Poznaniu podjęło decyzję o przeprowadzeniu badań Drive Thru w wyznaczonych dniach

dla mieszkańców powiatu kępińskiego oraz osobno dla pracowników zakładów pracy powiatu kępińskiego. W związku z powyższym pracownicy higieny pracy brali udział w organizowaniu testowania w systemie EWP.

Ponadto pracownicy higieny pracy zostali zobowiązani do codziennej pracy przy panującej pandemii COVID-19 z początkiem marca.

Podsumowanie:

1. W ewidencji stanowiska pracy ds. higieny pracy PSSE w Kępnie znajduje się 287 zakładów pracy, w których zatrudnionych jest ogółem 14244 pracowników.
2. Skontrolowano 30 obiektów, w których zatrudnionych było łącznie 1004 pracowników.
3. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że w warunkach przekroczenia NDN hałasu pracowało 33 pracowników.
4. W bieżącym roku w skontrolowanych obiektach nie wydano decyzji administracyjnych.
5. Skontrolowano 1 zakład pracy, w których występują czynniki rakotwórcze. W zakładach tych eksponowanych było 8 osób W wyniku prowadzonego nadzoru sanitarnego nie stwierdza się nieprawidłowości w tym zakresie.
6. Na terenie powiatu kępińskiego znajduje się 31 obiektów, w których pracownicy eksponowani są na szkodliwe czynniki biologiczne. W nadzorowanych obiektach pracownicy eksponowani są na szkodliwe czynniki biologiczne grupy 2 i grupy 3. W bieżącym roku nie przeprowadzono kontroli w w/w zakresie.
7. Nadzorem objęto podmioty zajmujące się wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, prekursorów narkotyków kategorii 3 oraz produktów biobójczych. W wyniku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów prawnych.
8. Nadzorem objęto podmioty zajmujące się stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych oraz prekursorów narkotyków kategorii 3. W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdza się drobne uchybienia w zakresie stosowania chemikaliów.
9. Na terenie powiatu kępińskiego wprowadza się do obrotu oraz stosuje prekursory narkotyków grupy 3. W 2020 r. zebrano dane o ich ilościach za poprzedni rok i jest to 553 l acetonu i 20 l kwasu siarkowego,6795 l kwasu solnego.

10. W 2020 r. stwierdzono 2 choroby zawodowe.
11. Przeprowadzone kontrole w 2020 r. wykazały, iż pracodawcy podejmują szereg działań w celu poprawy warunków higieny pracy pracowników.
12. Prowadzone działania nadzorowe podejmowane przez pracowników stanowiska pracy ds. higieny pracy świadczą o dalszej potrzebie stałego nadzoru sanitarnego.

Opracowały:

Mariola Hłądzyńska

Magdalena Kantorska

VI. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

Działalność w 2020r. w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży miała na celu zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki oraz pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych, a także w placówkach wypoczynku letniego i zimowego.

Fot. nr 1. Przedszkole Nr 5 w Kępnie.

Przedmiotem czynności kontrolnych, prowadzonych w placówkach w 2020 roku było między innymi:

- nadzorowanie stanu technicznego i porządkowego pomieszczeń tj. sal zajęć, korytarzy, sal gimnastycznych wraz z ich zapleczem, terenów przyszkolnych (boisk, placów zabaw);
- nadzorowanie warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów;
- nadzorowanie realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w pracowniach szkolnych;
- analizowanie tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych;

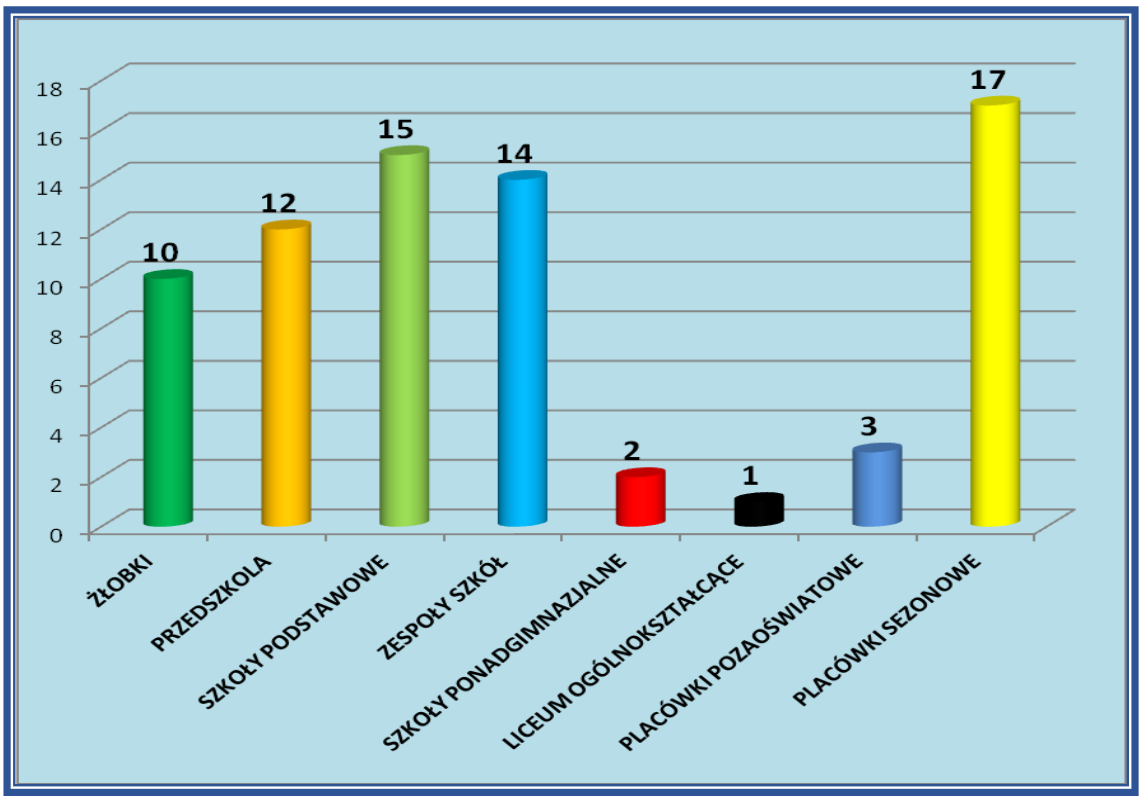
- ocenianie dostosowania mebli przedszkolnych i szkolnych do wzrostu dzieci i młodzieży;
- ocenianie stanu technicznego urządzeń na boiskach szkolnych i placach zabaw; ocenianie posiadania przez placówki certyfikowanego sprzętu sportowego oraz mebli;
- ocenianie stopnia realizacji przez placówki wytycznych przeciwepidemicznych publikowanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego w związku z epidemią SARS-CoV-2.

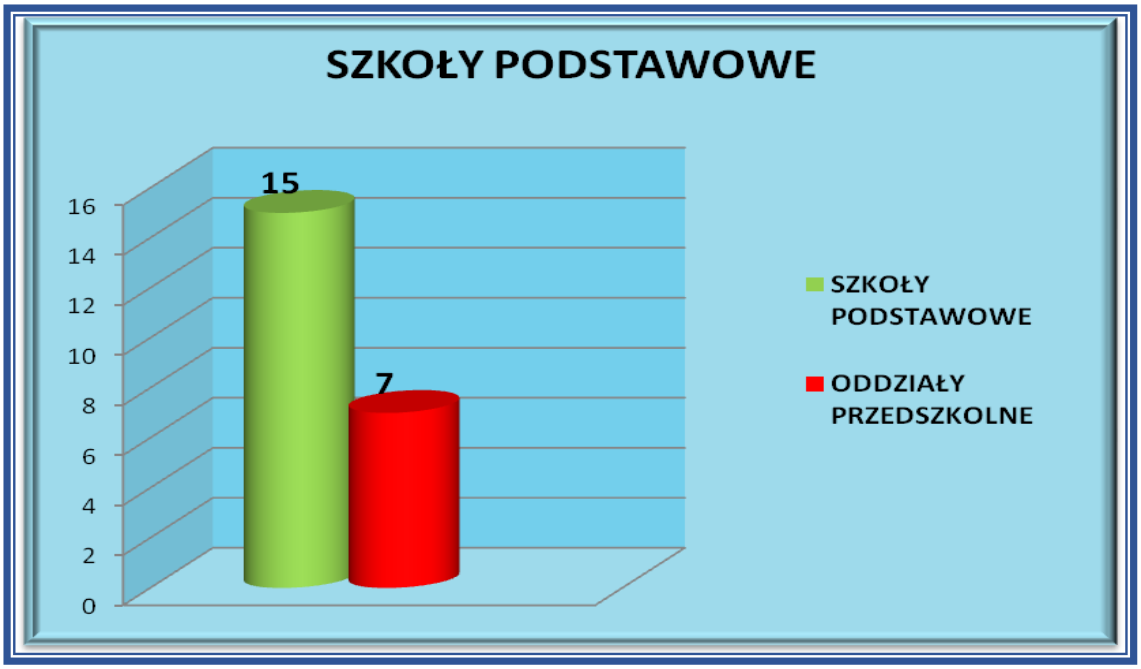
Fot. nr 2. Sala gimnastyczna w Szkole Podstawowej w Krążkowach.

1. Charakterystyka ogólna:

W 2020r. na terenie powiatu kępińskiego nadzorem sanitarnym objęto 74 placówki – 57 stałych oraz 17 sezonowe. Przedstawia się to w następujący sposób:

Wykres nr 9. Placówki nadzorowane w 2020r.

Wykres nr 10.Szkoły podstawowe i oddziały przedszkolne.

Ogółem w placówkach przeprowadzono 42 kontrole. W 2020 r. nie prowadzono postępowań administracyjnych. Nie wydawano decyzji. Wydano natomiast 17 opinii dotyczących zawieszenia zajęć szkołach i placówkach na czas oznaczony w związku z występowaniem wśród personelu oraz dzieci i młodzieży przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2, zachorowania na chorobę COVID-19. Spośród 42 przeprowadzonych kontroli, 26 to kontrole planowane zgodnie z harmonogramem kontroli. Pozostałe kontrole to kontrole pozaplanowe m.in. tematyczne, interwencyjne oraz kontrole sanitarne placówek oświatowych. W 2020r. przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną w nadzorowanym obiekcie w związku z telefoniczną interwencją na obecność niewłaściwy stan techniczny, niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń oraz wyposażenia obiektu.

2. Zmiany w infrastrukturze w nadzorowanych placówkach:

PLACÓWKI PO REMONTACH

- **Zespół Szkół w Siemianicach**

Fot. Nr 3. Pomieszczenie sanitarno-higieniczne w Zespole Szkół w Siemianicach.

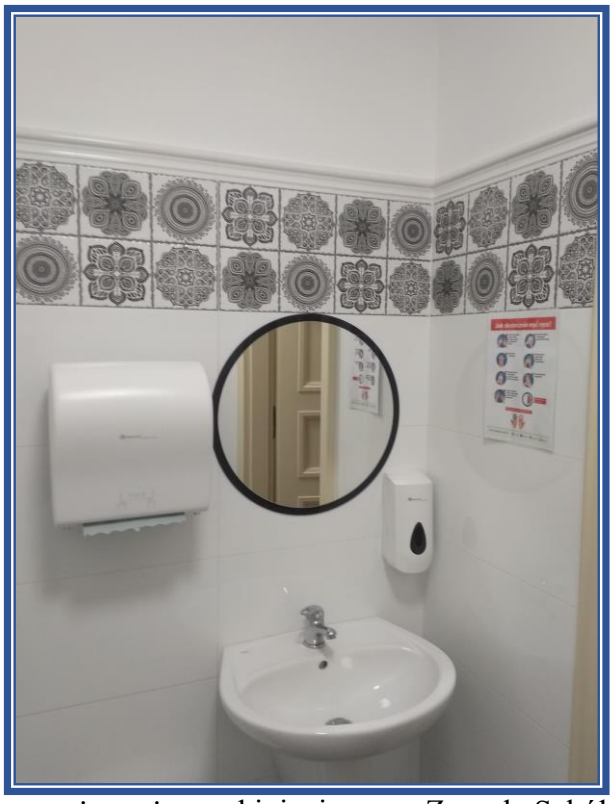
Fot. nr 4. Pracownia chemiczna w Zespole Szkół w Siemianicach.

- **Przedszkole Samorządowe Nr 5 w Kępnie**

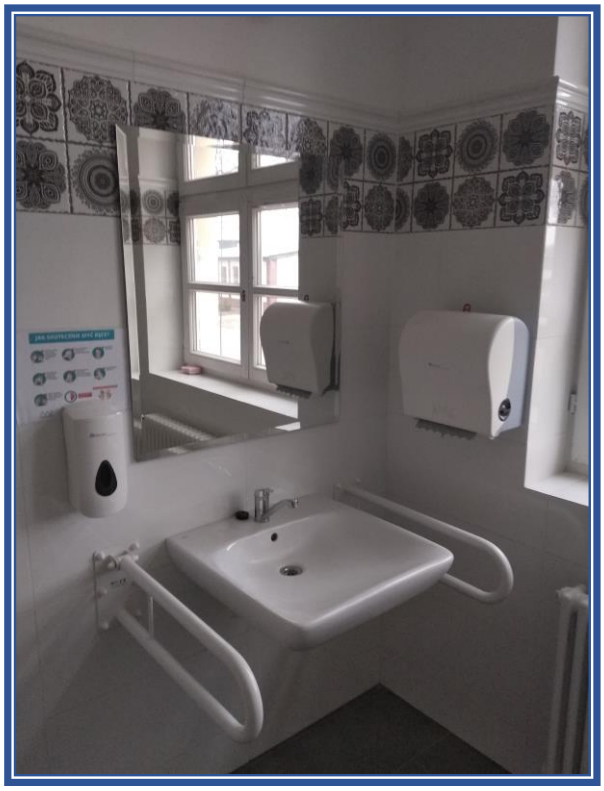

Fot. nr 5. Sala zajęć w Przedszkolu Nr 5 w Kępnie.

Zespół Szkół w Mroczeniu

Fot. nr 6. Pomieszczenie sanitarno-higieniczne w Zespole Szkół w Mroczeniu.

Fot. nr 7. Pomieszczenie sanitarno-higieniczne w Zespole Szkół w Mroczeniu.

PLACÓWKA Z NOWYM BLOKIEM SPORTOWYM

- **Szkoła Podstawowa w Krążkowach**

Fot. nr 8. Sala gimnastyczna w Szkole Podstawowej w Krążkowach.

Fot. nr 9. Korytarz w sali gimnastycznej w Krążkowach.

3. Warunki do utrzymania higieny osobistej:

W 2020r. podczas kontroli bieżących dokonano oceny warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów w 20 placówkach.

Szczególną uwagę zwrócono na dostęp do ciepłej bieżącej wody, mydła w dozowniku, suszarek automatycznych, ręczników jednorazowych oraz papieru toaletowego. Ogólny stan czystości i porządku w kontrolowanych pomieszczeniach nie budził zastrzeżeń. Przeprowadzone kontrole wykazały również, że we wszystkich placówkach, została zapewniona ciepła bieżąca woda w pomieszczeniach sanitarnohigienicznych. W 3 placówkach nie zachowano standardów dostępności do urządzeń sanitarnych.

4. Warunki do uprawiania sportu i rekreacji:

Zastrzeżenia nadal budzi niedostateczna liczba sal gimnastycznych. Wiele szkół w dalszym ciągu ma problemy ze zorganizowaniem zajęć wychowania fizycznego we właściwych do tego pomieszczeniach. Zajęcia w placówkach, które nie posiadają własnych sal gimnastycznych bądź rekreacyjno – zastępczych, odbywają się w salach lekcyjnych czy w salach typu Dom Ludowy. Podczas sprzyjających warunków pogodowych zajęcia odbywają się także na boiskach szkolnych.

5. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych:

Przeprowadzone w 2020 r. kontrole w placówkach oświatowych wykazały takie oto problemy:

Zagęszczenie dzieci w salach zajęć

- Zbyt duże zagęszczenie w salach zajęć stwierdzono w 1 oddziale przedszkolnym przy Zespole Szkół. Poinformowano dyrektora placówki o konieczności dostosowania liczby dzieci do powierzchni sali zajęć, według wytycznych programowo – funkcjonalnych dla przedszkoli.

Ponadnormatywna liczba uczniów przypadająca na urządzenia sanitarne

- W 3 placówkach stwierdzono niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych. Dyrektorzy placówek, w których została stwierdzona ponadnormatywna liczba uczniów przypadająca na urządzenia sanitarne, podczas kontroli zostali

poinformowani, aby w miarę możliwości zwiększyli liczbę urządzeń sanitarnych.

Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawianie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

- Kontrole przeprowadzone w 2020r. wykazały, że wszystkie szkoły zapewniły uczniom możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych. Uczniowie mogą pozostawiać podręczniki w indywidualnych szafkach bądź zbiorowych półkach, szafach. Problemem jest z pewnością brak środków finansowych na zakup szafek, a także warunki lokalowe, gdyż nie zawsze jest możliwość wstawienia szafek czy też półek do zbyt małych sal lekcyjnych i wąskich korytarzy.

6. Certyfikowane meble oraz sprzęt sportowy:

W 2020r. w placówkach oświatowych, dokonano szczegółowej oceny posiadania przez szkoły i przedszkola certyfikowanego sprzętu sportowego oraz mebli szkolnych. Przeprowadzone pod tym kątem kontrole wykazały, że nowy sprzęt nabywany przez placówki posiada certyfikaty bądź atesty. Problem w placówkach stanowi nadal stary sprzęt zakupiony przed laty. Pomimo tego, że urządzenia czy meble są sprawne, a ich stan techniczny nie budzi zastrzeżeń nie posiadają one ww. dokumentu.

7.Wnioski:

Ze względu na trwającą pandemię i wprowadzone obostrzenia w roku 2020 została przeprowadzona mniejsza liczba kontroli sanitarnych. Przeprowadzane zostały również kontrole pod kątem przestrzegania wytycznych przeciwepidemicznych Głównego Inspektora Sanitarnego. Kontrole wykazały, że dyrektorzy placówek dokładali wszelkich starań, aby zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki dla dzieci w placówkach. Pomimo trudnej sytuacji w placówkach, poprawie uległ stan sanitarno - techniczny obiektów, przeprowadzone zostały zarówno generalne, jak i drobne remonty wpływające na poprawę warunków w szkołach i przedszkolach. Polepszeniu uległ stan infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, do użytku została oddana 1 sala gimnastyczna.

Opracowały:

Agata Marszałek
Weronika Czepiżak

VII. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

REALIZACJA INTERWENCJI ROGRAMOWYCH

1. „Trzymaj Formę!”:

Sprawozdanie z realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020

Program kierowany jest do uczniów szkół podstawowych klas V-VIII. Brak danych w związku z odwołaniem programu spowodowanym wystąpieniem pandemii Sars – Cov-2.

2. „Czyste Powietrze Wokół Nas”:

Sprawozdanie z realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020

Celem tego programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przez ekspozycją na dym tytoniowy. Zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Nawiązano współpracę z dyrektorami szkół oraz z realizatorami programu. Do placówek dostarczono materiały edukacyjne. W przedszkolach odbyły się zebrania z rodzicami, podczas którego realizatorzy programu poinformowali rodziców o założeniach i celach programu. W placówkach realizujących program przeprowadzono wizytację, dokonano oceny programu oraz stwierdzono, że program był realizowany zgodnie z harmonogramem. Program jest realizowany wśród dzieci 5-6 latków w przedszkolach oraz w oddziałach przedszkolnych. W realizacji programu udział wzięły:

- liczba przedszkoli – 13
- liczba dzieci – 229
- liczba rodziców – 145.

3. „Bieg po Zdrowie”:

Sprawozdanie z realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020

Jest to Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej, kierowany jest dla uczniów kl. IV szkół podstawowych. W Programie udział wzięło 6 szkół podstawowych, 100 uczniów oraz 78 rodziców. Szkoły, które przystąpiły do realizacji Programu zostały zaopatrzone w materiały edukacyjne.

4. „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS”:

Bezpieczne Walentynki, Konkurs pt. Nie daj szansy AIDS, Światowy Dzień AIDS, Szkolenia MLZ – kontra HIV.

Światowy Dzień walki z AIDS:

Światowy Dzień walki z AIDS został nagłośniony w mediach lokalnych radio „SUD”, lokalna gazeta „Tygodnik Kępiński” oraz na stronie internetowej PSSE w Kępnie.

„ Bezpieczne Walentynki”

Nawiązano współpracę z dyrektorem szkoły ponadpodstawowej nr 2 oraz z koordynatorem edukacji prozdrowotnej celem przeprowadzenia działań w ramach akcji „Bezpieczne Walentynki”. Na korytarzu szkolnym uczniowie przygotowali gazetki ścienne, oraz rozdawiennictwo ulotek wśród kolegów i koleżanek.

Zamieszczono informację na stronie internetowej PSSE.

5. Mamo, Tato – co Wy na to?”:

Celem programu jest zwrócenie uwagi na specyfikę rozwoju ich dzieci, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości, kryzysy. Kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci. Nawiązano współpracę z dyrektorami przedszkoli i szkół z oddziałami przedszkolnymi oraz z realizatorami programu. Do placówek przedszkolnych i szkolnych dostarczono materiały edukacyjne, przeprowadzono indywidualne rozmowy z dyrektorami placówek realizujących program oraz uzyskano ich zgodę na realizację programu.

W placówkach, które realizowały program odbyły się zebranie z rodzicami, na których przedstawiono zasięg i cel programu oraz rozdano materiały (odblaski, ćwiczenia).

Program jest realizowany wśród dzieci 5-6 latków w przedszkolach oraz w oddziałach przedszkolnych. W realizacji programu udział wzięły:

- liczba przedszkoli – 23
- liczba dzieci – 830
- liczba rodziców – 740.

6. Skąd się biorą produkty ekologiczne - sprawozdanie z realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020:

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Nawiązano współpracę z dyrektorami przedszkoli. Przeprowadzono szkolenie dla dyrektorów i realizatorów programu (10 osób). Do placówek przedszkolnych dostarczono materiały edukacyjne. W każdej placówce realizującej program odbyło się zebranie z rodzicami, na którym przedstawiono zasięg i cel programu.

Program jest realizowany wśród dzieci przedszkolnych 5-6 latków. W realizacji programu udział wzięły:

- liczba przedszkoli – 2
- liczba dzieci – 100.

REALIZACJA INTERWENCJI NIEPROGRAMOWYCH

1. Profilaktyka palenia tytoniu:

1.1. Organizacja konkursu „ Palić nie palić – oto jest pytanie”

W lutym 2020r. we wszystkich szkołach podstawowych tj. 29 szkół (100%) dla uczniów klas V został ogłoszony konkurs pod hasłem „Palić nie palić – oto jest pytanie”. Informację wraz z regulaminem konkursu zamieszczono na stronie internetowej PSSE. Do konkursu przystąpiły 2 szkoły, które po przeprowadzeniu etapu klasowego i szkolnego przesłały 2 prace konkursowych do Powiatowej Stacji.

Nagrody zostały zakupione przez PSSE w Kępnie. Praca za zajęcie I miejsca została przesłana na konkurs do etapu wojewódzkiego.

1.2. Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu:

W dniu 31 maja 2020 r. informacja została podana do mediów lokalnych oraz zamieszczono artykuł na stronie internetowej PSSE.

1.3. „Rzuć Palenie Razem z Nami”:

W dniu15 listopada 2020 r. informacja została podana do mediów lokalnych oraz zamieszczono artykuł na stronie internetowej PSSE.

1.4 Światowy Dzień Zdrowia:

Informacja została podana do mediów lokalnych oraz zamieszczono artykuł na stronie internetowej PSSE.

2. „Znajdź Właściwe Rozwiązanie" - sprawozdanie z realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020:

Jest to program antytytoniowy o zasięgu powiatowym, kierowany do uczniów kl. V, VI szkół podstawowych. Na naszym terenie program był realizowany w 3 szkołach i uczestniczyło w nim 128 uczniów.

3. „Nie Pal Przy Mnie Proszę" - sprawozdanie z realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020:

Jest to program antytytoniowy o zasięgu powiatowym, kierowany do uczniów kl. I - III szkół podstawowych . Na naszym terenie program był realizowany w 7 szkołach i uczestniczyło w nim 319 uczniów.

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI. WNIOSKI

Ze względu na zmieniającą się sytuację epidemiologiczną wywołaną koronawirusem SARS-CoV-2 oraz trudnym do przewidzenia terminem powrotu uczniów do nauczania stacjonarnego, nastąpiły zmiany w realizacji programów profilaktycznych. Konkursy, programy profilaktyczne, akcje nieprogramowe zostały odwołane bądź zawieszone. Niektóre z wyżej wymienionych działań profilaktycznych były realizowane w systemie on-line. W Placówkach szkolno-wychowawczych dokonano 22 ocen realizacji interwencji programowych.

Opracowała:

Ewa Marszałek

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

1. Realizacja zadań:

W 2020 r. zrealizowano zadania wynikające z:

- ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- ustawy z dnia 27 marca 2013r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- ustawy z dnia 07 lipca 1994r. – prawo budowlane.

2. Wykonane zadania:

W roku sprawozdawczym wydano:

- **54** decyzje płatnicze,

Zajęcie stanowiska dotyczącego strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:

- **9** uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- **2** opinie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zajęcie stanowiska dotyczącego oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

- **35** opinii w sprawie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- **6** opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- **41** opinii uzgadniających dokumentacje projektowe pod względem wymagań higienicznych i sanitarnych,
- **30** uczestnictw w dopuszczeniu do użytkowania,
- **4** inne sprawy: głównie pisma do inwestorów o uzupełnienie kart informacyjnych o przedsięwzięciu, korespondencja dotycząca kompetencji inspekcji sanitarnej określonych w art.78 ustawy z dnia 03 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, korespondencja z PINB.

3. Przeprowadzone kontrole:

W 2020 roku przeprowadzono 30 kontroli przed dopuszczeniem do użytkowania w tym przy udziale:

- Stanowisko ds. HŻ – 2.

4. Podsumowanie:

W 2020 r. dominującymi zadaniami były :

- dopuszczenie do użytkowania (zajęcie stanowiska w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym),
- uzgadnianie dokumentacji projektowych,
- opinie w zakresie oceny oddziaływania na środowisko.

Powiat kępiński należy do powiatów o znacznie rozwiniętym przemyśle meblarskim. Dynamiczny rozwój zakładów skutkuje wieloma zadaniami inwestycyjnymi. W 2020r. dało się zauważyć znaczne zainteresowanie elektrowniami fotowoltaicznymi, które mają być realizowane w różnych gminach powiatu. Temat ten przewija się zarówno w postępowaniu środowiskowym jak i w procesach zmiany planów zagospodarowania przestrzennego.

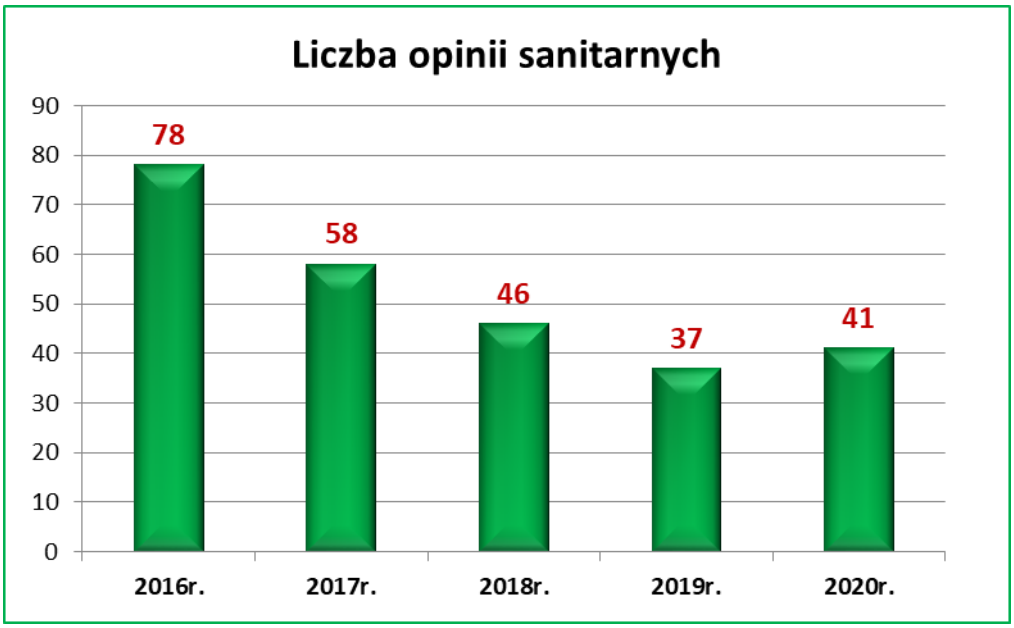
Opracował:

Mirosław Kozłowski

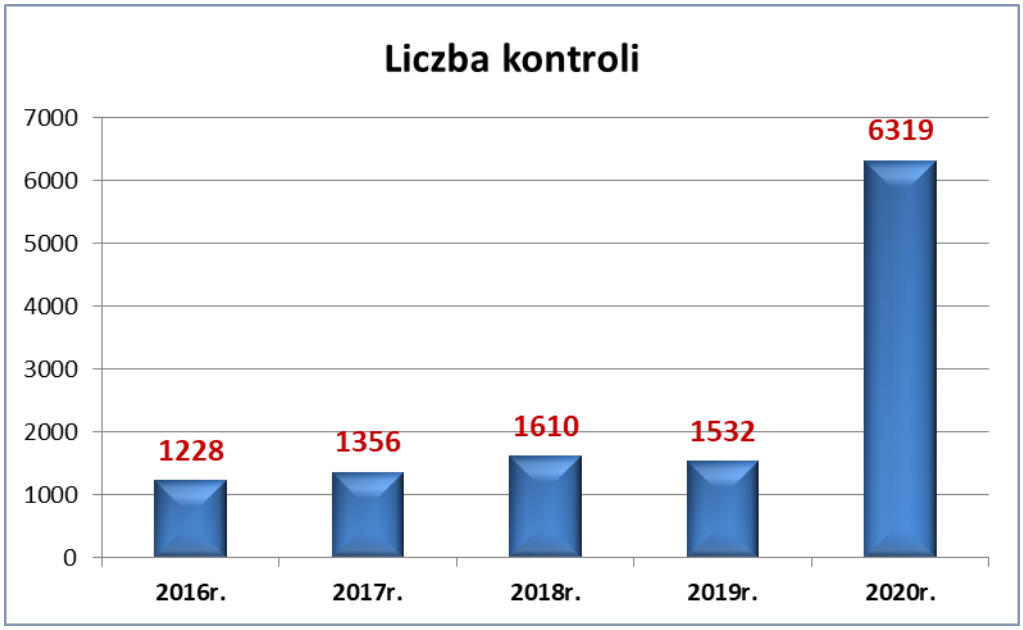
IX. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI KONTROLNO REPRESYJNEJ ORAZ ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO POWIATOWEJ STACJI SANITARNO EPIDEMIOLOGICZNEJ W KĘPNIE

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Kępnie w r. przeprowadziła łącznie 6319 kontroli sanitarnych i dochodzeń epidemiologicznych, na podstawie, których wydano ogółem 5425 decyzji. Nałożono 13 mandatów karnych na łączną kwotę 4 100 zł.

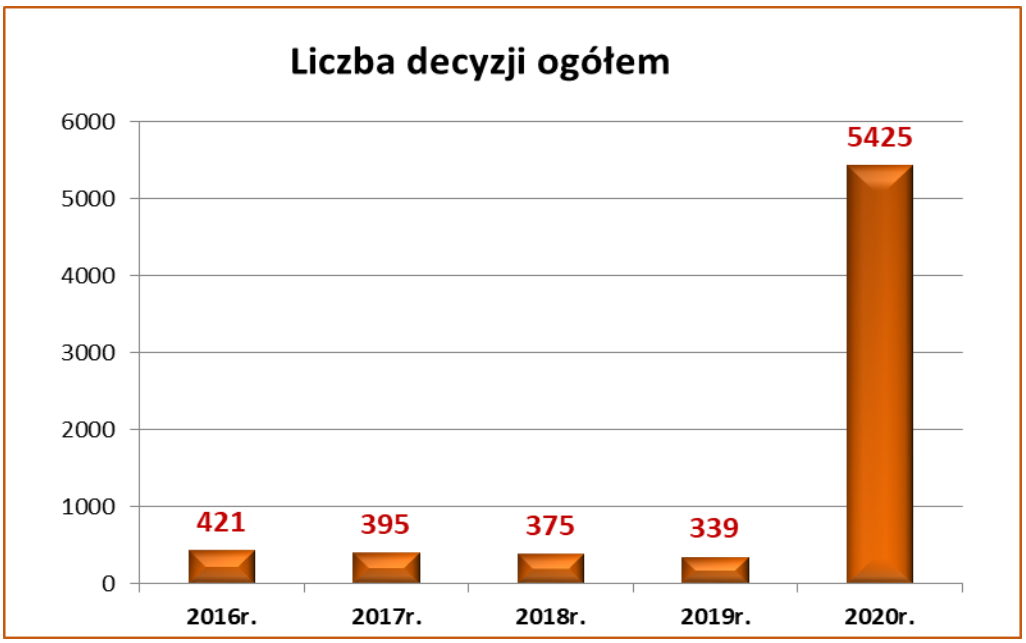
W 2020r. wydano także opinii sanitarnych. Nie wystawiono decyzji o unieruchomieniu zakładu.

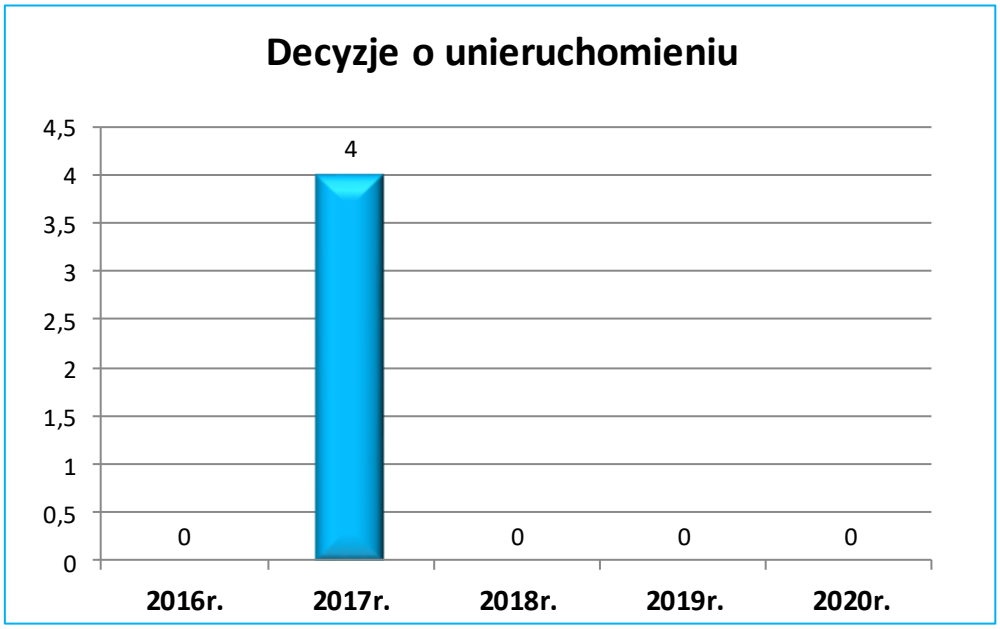
Wykres nr 11. Liczba opinii sanitarnych.

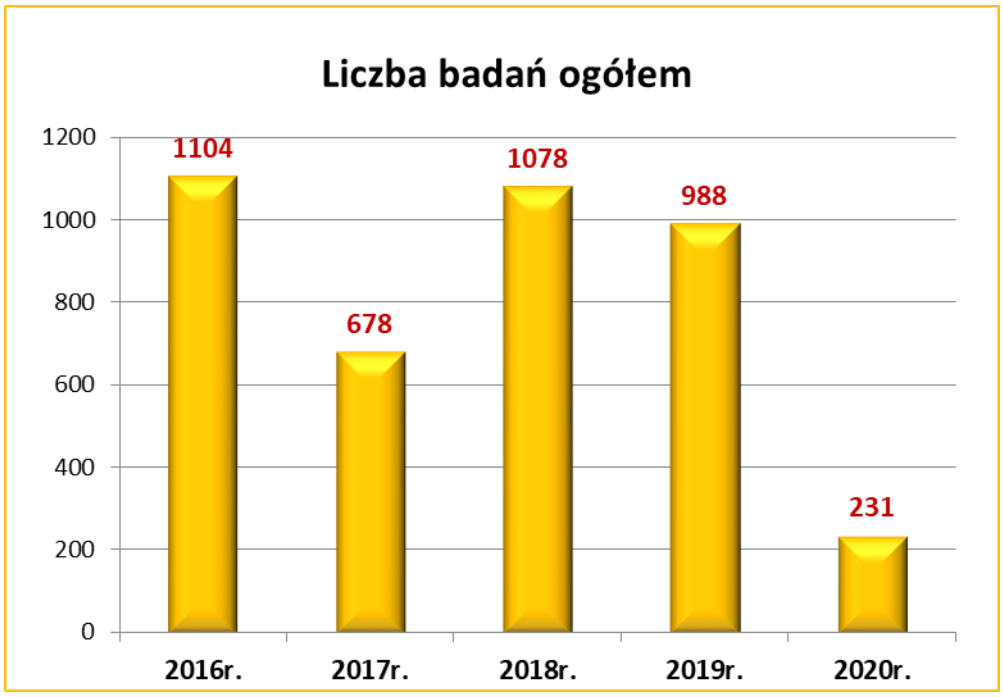
Wykres nr 12. Liczba kontroli.

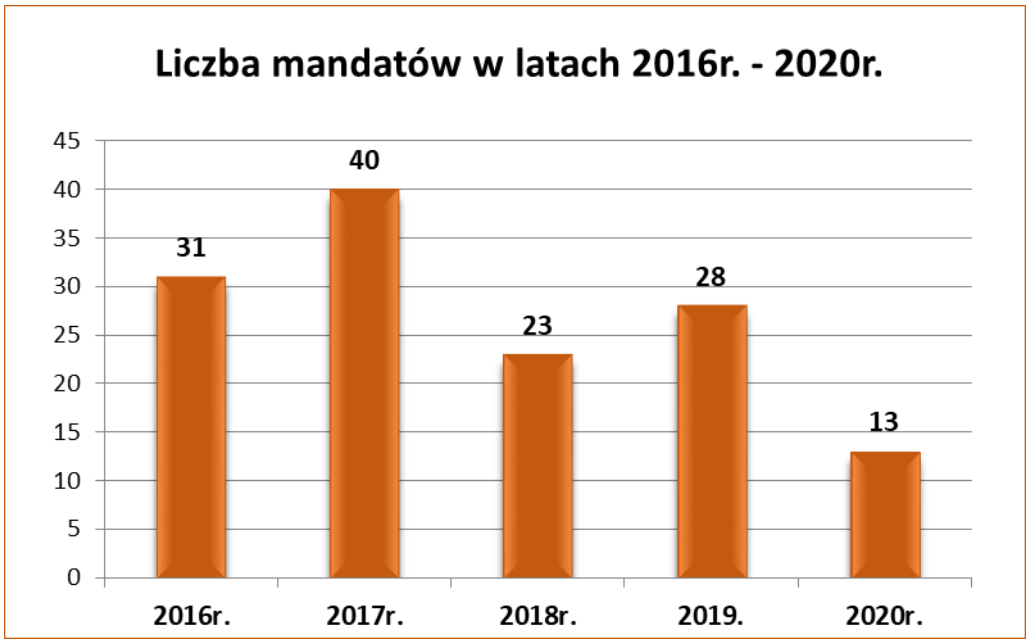
Wykres nr 13. Liczba decyzji ogółem.

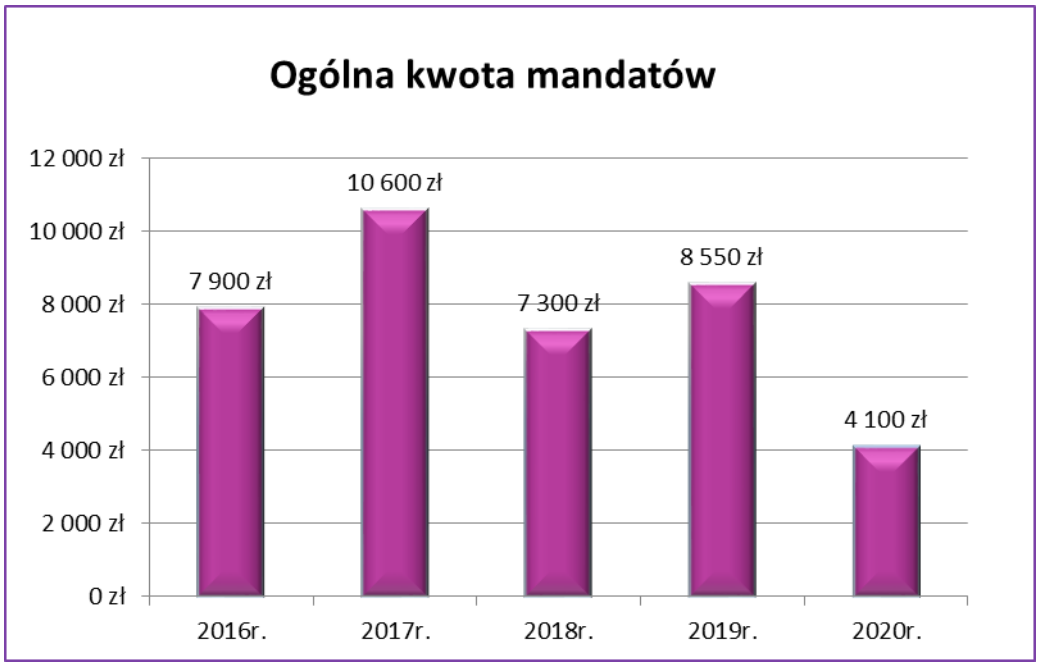
Wykres nr 14. Decyzje o unieruchomieniu.

Wykres nr 15. Liczba badań ogółem.

Wykres nr 16. Liczba mandatów karnych w latach 2016-2020.

Wykres nr 17. Ogólna kwota mandatów.

X. WNIOSKI KOŃCOWE

W 2020 roku PSSE w Kępnie realizowała zadania związane ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kępnie na rok 2020" oraz prowadziła działalność zapobiegawczą, przeciwepidemiczną i oświatową zgodnie z „Harmonogramem kontroli".

Czynnikami pozytywnie wpływającymi na stan sanitarny i sytuację epidemiologiczną powiatu kępińskiego były m.in.:

- monitorowanie sytuacji dotyczącej zachorowań na COVID-19,
- skuteczne zapobieganie rozprzestrzenianiu się gruźlicy prątkującej w środowisku, poprzez nadzór nad osobami mającymi kontakt z chorymi,
- monitorowanie sytuacji dotyczącej zachorowań HAV, HBV i HCV (żadne nie było wynikiem ekspozycji zawodowej),
- jakość wody przeznaczonej do spożycia spełnia wymogi zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- wszystkie gabinety fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, mają wprowadzone i stosują procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi u ludzi zgodnie z art. 16 Ustawy z 05 grudnia 2008 roku o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych (Dz. U. 2020, poz. 1845 ze zm.),
- poprawił się stanu techniczny oraz wyposażenie w meble i sprzęt sportowy obiektów, w których prowadzi się działalność dydaktyczno- wychowawczą,
- utrzymanie na niskim poziomie wskaźnika obiektów żywnościowo-żywieniowych, niezgodnych z przepisami prawnymi, dzięki prowadzonym pracom modernizacyjnym, uruchomieniu nowych, spełniających wymagania obiektów oraz wdrażaniu

w przedsiębiorstwach zasad dobrych praktyk (higienicznej i produkcyjnej), systemu HACCP, a także kontrolom prowadzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej,

- zgodność realizacji nadzorowanych obiektów z przepisami prawnymi, przestrzeganie wymagań sanitarnych, higienicznych i zdrowotnych obiektu na etapie projektu budowlanego oraz zgodność z wymogami zdrowotnymi stosowanych materiałów i procesów technologicznych dla obiektów budowlanych w stadium projektowania i realizacji.

Stan sanitarny i sytuacja epidemiologiczna powiatu kępińskiego ocenia się jako stabilny.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych, skutecznych działań ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy:

- wnikliwa analiza i korekty zachorowań na COVID-19 w 2020r.,
- analiza zestawień zbiorczych dotycząca stanu sanitarno-higienicznego zakładów, sklepów związanych z żywnością, wskazuje na konieczność utrzymania dotychczasowego poziomu nadzoru, a w niektórych sytuacjach jego wzmożenie poprzez wprowadzenie dodatkowych kontroli, celem wyeliminowania niezgodności,
- wnikliwa analiza skarg i interwencji, która ma dodatkowy udział w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności, sygnały pochodzące od społeczeństwa, skutkuje natychmiastowym działaniem wyjaśniającym, niejednokrotnie represyjnym,
- wzmożenie nadzoru nad warunkami pracy osób zatrudnionych w przemyśle drzewnym, meblarskim, spożywczym, w szczególności z uwzględnieniem narażenia pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia tj. ponadnormatywny hałas i pyły przemysłowe,
- prowadzenie dalszego nadzoru w placówkach oświatowo-wychowawczych i placówkach związanych z wypoczynkiem, w celu zapewnienia właściwych warunków sanitarno-technicznych oraz sanitarno- higienicznych,
- nadzór nad podmiotami wykonującymi mobilne usługi pielęgniarskie.

Kontynuacja zadań poprzez:

- udział w ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w celu wyeliminowania uciążliwości i zagrożeń dla życia ludzi, związanych z nowopowstającymi lub modernizowanymi obiektami,
- przestrzeganie wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie uwzględnienia dokumentacji projektowanej,
- uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- kontynuowanie zadań z zakresu oświaty zdrowotnej oraz promocji zdrowia poprzez inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób,
- dalsze monitorowanie sytuacji dotyczącej zachorowań na HAV, HBV i HCV oraz wzmożenie nadzoru nad pojawiającymi się zachorowaniami na „stare" choroby zakaźne- odra, gruźlica, krztusiec, szkarlatyna itp.,
- dalszy nadzór na wykonawstwem szczepień zwłaszcza u osób uchylających się od szczepień ochronnych.